

ORIENT-INSTITUT ISTANBUL

Newsletter Sonbahar 2022

Künye

Orient-Institut Istanbul
Susam Sokak 16 D.8
TR - 34433 Cihangir - Istanbul

Tel: +90 - 212 - 293 60 67
Fax: +90 - 212 - 249 63 59
E-Mail: oiist@oiist.org

Design Ioni Laibarös, Berlin
www.laibaroes.de

Ön ve arka kapak: Peter J. Bumke,
Dersim/Tunceli'de köy hayat (1974 - 1978)

Bu bülten bir Orient-Institut Istanbul yayınıdır ve yılda iki kez yayımlanmaktadır. Enstitüden ücretsiz olarak temin edilebilir. Kullanılan fotoğrafların ve görsellerin hakları, kaynakları Orient-Institut Istanbul'a aittir veya ayrıca belirtilmiştir.

www.oiist.org

İçindekiler

Editörden	4
Christoph K. Neumann'la söyleşi	6
Kişiler	10
Araştırma Faaliyetleri	13
Konuk Bilim İnsanları ve Bursiyerler	19
Kısa Haberler	25
Yayınlar	32
Etkinlikler	35
Kütüphane	38
Sonsöz	39

Ünlü bir Alman atasözüne göre her şeyi yenileyen ay mayıs ayı olsa da bu yıl Orient-Institut İstanbul için yaz molasından sonraki dönem de aynı ölçüde yeniliklerle dopdolu geçti. Enstitü eylül başında Türkiye’de ilk kez İstanbul’dan uzak olmak üzere ve doğu Anadolu kenti Tunceli’yle işbirliği içinde bir etkinlik çevrimi düzenledi. Alman etnolog Peter J. Bumke’nin 1974’ten 1978’e kadar Tunceli çevresindeki köy yaşamı konulu kayda değer fotoğraf yayınının Orient-Institut’un (Martin Greve tarafından çıkarılan) “Pera-Blätter” yayın dizisinde en son cilt olarak yerini almasını, o zamanlar yerinde çekilmiş olan fotoğrafları içeren ve bu çerçevede bir kitap sunumu ve panelin yanı sıra iki müzikal katkıının da gerçekleştirildiği bir sergi vesilesi haline getirdik. Gerek etkinliğe bizzat katılan yazar Peter J. Bumke gerekse yaklaşık elli yıl önce sergilenen fotoğraflarda görüntüleri yer alan kimi konuklar için ilginç olduğu kadar doku-

naklı da olan ve izleyici topluluğunu büyüleyen bir yeniden buluşmaydı bu!

Müzikoloji alanına odaklanan meslektaşlarımız bundan bir önceki haftada da gerek güncel araştırmalarını gerek Münster Üniversitesi ile yürütülen Corpus Musicae Ottomanicae araştırma projesi çerçevesinde ortaya konan araştırma işbirliğinin temalarını Atina’da gerçekleştirilen 21st Quinquennial Congress of the International Musicological Society başlıklı uzmanlık kongresinde sunma fırsatını bulmuşlardı.

İran araştırma odağımızın koordinatörü Dr. Katja Rieck Almanya’da yeni bir akademik görev üstlenmeden önce eylül ayında İstanbul’da gerçekleştirilen ve enstitünün İran araştırmalarını güçlendiren iki etkinliğin düzenleyicilerinden birisi oldu: Fransız araştırma enstitüsü IFEA ile bir İran film festivali düzenlemesinin yanı sıra enstitü için, ileri gelen bazı İran araştırmacılarını İstanbul’da bir araya getiren Commission on the Middle East uzmanlık kongresinin bu yılki ev sahipliğini üstlenme görevini yerine getirdi.

Düzenli olarak iki yılda bir gerçekleştirilen ve Almanca konuşulan ülkelerde Yakın Doğu’ya yönelik araştırmaların en büyük uzmanlık kongresi olan Deutscher Orientalistentag (DOT)/Alman Şarkiyatçılar Konferansı eylül ortasında enstitüye zorlu pandemi aylarının ardından sadece çok çeşitli konu odaklarından gelen katılımcıların pek çok güncel araştırma çalışmasını büyük bir uzmanlık topluluğuna tanıtmaya fırsatı sunmakla kalmadı, aynı zamanda uzman meslektaşlarımızla yine yerinde ve yüz yüze tartışma imkânı sağlamış oldu. Orient-Institut bu yılki etkinlik ortamı olan Berlin Özgür Üniversitesi’nin mekânlarında Orient-Institut İstanbul’un İstanbul’da-ki 35. yıldönümü vesilesiyle kongre için top-

lanan uzmanlık dünyasına yönelik ve pek çok kişinin katıldığı bir resepsiyon gerçekleştirdi. Bu bana, 1 Ekim itibarıyla enstitü yönetimini resmi olarak üstlenmesinden birkaç gün önce Prof. Dr. Christoph K. Neumann'a (LMU/Ludwig-Maximilians-Üniversitesi Münih) hoş geldiniz demek ve iki yıllık müdür vekilliğimden sonra enstitüyü sembolik olarak kendisine devretmek yönünde son derece kıvanç verici bir fırsat sunmuş oldu. Prof. Dr. Christoph K. Neumann'ın kendisini ve bilimsel kariyerini daha yakından tanımak için Andrea Selimoğlu'nun kendisiyle gerçekleştirdiği söyleşiyi bu yazının akabinde bulabilirsiniz.

Bültenimizin size zenginleştirici bir okuma süreci sunmasını diler ve enstitümüzün yeni Müdürü Prof. Dr. Christoph K. Neumann'a en iyi dileklerimi sunarım.

Dr. Richard Wittmann
Müdür Vekili 1 Eylül 2020 – 30 Eylül 2022

Christoph K. Neumann 1 Ekim 2022'de Orient-İnstitut İstanbul'un (OII) yönetimini devralıyor.

Christoph K. Neumann 1992'de Münih Ludwig-Maximilians-Üniversitesi'nde (LMU) doktor unvanını kazandı, 2006'daysa Yeni- ve Yakınçağ Tarihi anabilimdalında doçent oldu. Prag Karlova, İstanbul Teknik ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri'nde çalıştıktan sonra 2008'den itibaren Münih LMU'in Yakın ve Orta Doğu Araştırmaları Bölümü'nde Türkiyat profesörüdür. LMU'deki profesörlüğüne ek olarak 2009'dan 2016'ya kadar İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde düzenli bir surette ders verdi. Enstitü henüz Beyrut Orient Enstitüsü'nün bir şubesi iken 1993'den 1996'ya kadar OII'de çalışmıştır.

Lütfen kendinizi okurlarımıza kısaca tanıtabilir misiniz?

Evet, memnuniyetle: Önce öğrenci, sonra akademisyen olarak kırk yıldır Türkiye'yle uğraşıyorum. Bu da artık çok genç olmadığım anlamına geliyor; altmış yaşındayım. Buraya gelmeden önce Münih LMU'in Türk Tetkikleri profesörüydim. Oldukça geniş bir ilgi alanım var: öncelikle Osmanlı tarihi ve Türkçe edebiyat, bunun yanı sıra da örneğin Türkiye'nin hafıza kültürü. Özellikle odaklandığım alanlar 18. ve 19. yüzyılın kültür ve sosyal tarihi, ayrıca da İstanbul'un tarihi ve geniş anlamda yani 19. yüzyıl ortalarından beri neşet eden Türkiye'nin modern edebiyatı. Başka? Evliyim, önceki bir evliliğimden iki yetişkin çocuğum var – ve mutfakta zaman geçirmeyi seviyorum.

Yani Türkiye sizin için henüz keşfedilmemiş, yeni bir bölge değil. Ne zamandır tanıyorsunuz İstanbul'u?

Tanımak ne mümkün? Bu denli eski, bu denli büyük, bir de bu kadar hızlı değişen bir şehir söz konusuysa tanımak mevzu bahis bile olamaz. Kırk yıldır Türkiye'yle etraflıca ilgilendiğimi söyledim zaten demin. İstanbul'da toplam yaklaşık 14 yıl yaşadım, ondan önce 1983-84 öğrenim yılını İzmir'de geçir-

miştim. Üç buçuk yıldan biraz fazlasını o zamanlarda Beyrut Orient Enstitüsü'nün bir şubesi olan OII'de araştırmacıydım, daha sonra bir on sene İTÜ ve Bilgi Üniversitesi'nde çalıştım. Elbette bunun yanı sıra "Şehir"de – İstanbul'u böyle adlandırmayı severim – başka bir sürü faaliyetim oldu.

Bir Türkiye uzmanı olarak Orient-İnstitut İstanbul'u da uzun yıllardan beri tanıyorsunuz: İlk tanışmanızdan bu yana OII'ü nasıl görüyor ve yıllar içinde bugüne kadar gelen gelişimine nasıl bakıyorsunuz?

Orient Enstitüsü'nün eşliğinden ilk kez 1992'de geçtim. Bir bildiri dolayısıyla zaten Şehir'deydim ve bir araştırmacı kadrosu için başvurumu müdire hanıma bizzat vermemin iyi olacağını düşünmüştüm. Müdire o zamanlar Erika Glassen'di; o da beni gerçekten işe aldı. Enstitü o zamanlar pek dikkat çekmiyordu, neredeyse saklı bir hayat sürdürüyordu. Esasen Beyrut Orient Enstitüsü çalışanlarının Lübnan'daki

savaştan sığındığı bir melceden ibaretti; Türkiye’de kendine ait resmî bir statüsü yoktu. Öyle sanıyorum ki, Erika Glassen’in o zamanlar beni seçmesinin saiki, enstitünün artık yavaş yavaş kamusal alanda görünür olmasını istemesi ve o vakit bile İstanbul’da pek çok kişiyi tanyor olmamdı. Enstitünün İstanbul’daki uzun süreli varlığının rayları esas o zaman döşeniyordu.

Ben İstanbul’a geledi bir yıl olmuştu ki, personelin yarısından fazlası yeniden Beyrut’a geçti. O zaman İstanbul’daki enstitü, iki araştırmacının çalıştığı bir şube haline geldi; hattâ 1996 yılının başında Claus Schönig bir Heisenberg Profesörlüğü’ne atandığında, ben birkaç aylığıma tek akademisyen kaldım. 1993’te işe başladığımda enstitünün esas görevi, ülkede bir uzmanlık kütüphanesi kurmasının yanında Almanya’dan genç akademisyenlere araştırma imkânları sunmaktı. Bir sonraki adımda buna ortaklarla düzenlenen etkinlikler ve enstitü neşri olan yayın dizileri eklendi.

Sonra enstitü büyüdü ve bağımsız bir araştırma kurumu olarak Max-Weber-Stiftung’un bünyesine dahil oldu. Tabii ki bunlar ona çok yarayan gelişmelerdi. Almanya’da, Türkiye’de ve uluslararası düzlemde araştırma alanlarında kendine özgü bir profili olan bir enstitüye dönüşmüştür. Kendi binasına, yani Teutonia’ya taşınması da bu süreci belli bir anlamda tamamlar, tamamlayacaktır. Demek ki devasa değişiklikler oldu.

Anlatımlarınızdan Orient-Institut Istanbul’un bugüne kadar bir tür doruk noktasına doğru gelişim gösterdiği ve bu sürecin Teutonia binasına taşınmakla tamamına erdiği yönünde bir sonuç çıkıyor. Oll’un yeni müdürü olarak tasavvurlarınız ve hedefleriniz nedir?

Doruk noktası? Bilmiyorum. Lakin, uzaktan takip ettiğim mesela kendi binası konusunda yaşanan bütün iniş çıkışlara rağmen az çok yönünü şaşmayan bir gelişim mevzuubahistir. Ama Teutonia gibi bir binaya taşınmak kesinlikle yeni bir evrenin başladığı anlamına geliyor. Böyle bir yapı, içinde çalışan kuruma biçim verir.

Bununla ne kastediyorsunuz?

Örneğin tiyatro salonu bize, daha fazla katılımcı veya izleyicilerle etkinlikler düzenleme imkânını veriyor. Kütüphane daha görünür ve daha fazla yere sahip: bu da yeni kullanıcıları cezp edecektir. Teutonia binasının görünümü etkileyici – buysa bizi şehrin kamusunda daha fark edilir kılacak. Ayrıca sözgelimi evrakı metruke veya başka arşiv malzemelerin muhafazası ve araştırması biraz yerimiz var artık. Bu husus, bu türden arşivleri güvenilir bir şekilde muhafaza edip araştırmacılara sunan kurumlara büyük ihtiyacı olan Türkiye gibi bir ülke için hakikaten önemlidir. Bütün bunlar kendiliğinden çalışmalarımızı tesir altına alacaklar.

Ama benim için daha da önemlisi şu: Teutonia epey yorucu Şehir’de sakin ama ilham verici bir atmosferde çalışma imkânının sunulduğu bir yer olabilir ve olmalıdır. Almanya’da pek çok kişi, milletin konfor alanından çıkmaya zorlandıklarında en yüksek performanslarını gösterdiğini düşünüyor. Tam tersi doğrudur: Herkes kendini rahat hissettiğinde en yaratıcı, en verimli ve en güvenilir işler ortaya konuyor. Bu anlamda Orient-Institut’un Teutonia’da enstitü üyeleri, ziyaretçileri ve konukları için bir konfor alanı haline geleceğini umuyorum. Mimarîsi hem odaklanma, hem iletişim halinde olmaya uygun mekânlar sağlıyor. Şimdi bize düşen, bunu elimizden geldiği kadar iyi kullanmaktır.

Kulağa çok şey vadeden ve cazip bir şey gibi geliyor bu! Olağanüstü uzmanlık kütüphanesiyle Teutonia binasındaki Orient-Institut Istanbul ve yakın gelecek için planlanan birçok bilimsel etkinlik! Oll için mevcut etkinliklere ilaveten yeni ya da başka araştırma odakları ve projeleri planlıyor musunuz?

Selelim Raoul Motika ve son yıllarda enstitüyü müdür vekili olarak yöneten Richard Wittmann benim aslâ yok etmek istemediğim araştırma alanları yapıldılar. Zaten Almanya’da araştırmaların fazlasıyla sık verişli tasarlandığını düşünüyorum. Bu nedenle var

olan dört büyük araştırma alanının yerine yenilerini koymaktansa onları geliştirmek istiyorum. Yani Anadolu'nun din tarihi, geç dönem Osmanlı İmparatorluğu'na dair kaynaklar olarak kişisel tanıklıklar, müzik incelemeleriyle tıp ve toplum ilişkisi alanlarında çalışmalarına devam edilecek.

Tabii bunların tek tek nasıl gelişeceği bilfiil araştırmacı olan kişilere de bağlı. Örneğin "İnsan, Tıp ve Toplum" alanı biraz daha "Bilim, Teknoloji ve Toplum" yönüne geliştirilebilir – kadrosuna başvuruları görelim bakalım! Mutlaka hedeflediğim bir şey, her ne programa koysak da bir dolanıklık perspektifine sahip olsun! Türkiye de, Osmanlı İmparatorluğu da tecerrüt ve izolasyon içinde değil, bağ ve bağlamları içinde incelenmesi gerek. Bir süredir enstitüde İran'a yönelik büyük bir ilgi var, ama Güneydoğu Avrupa'yı da aynı şekilde dikkate alınacak. Bunun dışında her zaman Akdeniz'e de bakmak istiyorum, fakat Rusya'ya da – ve daha geç dönemlere gelince bir küreselleşme perspektifine de ihtiyaç var. Şu sıralar Bengal-Balkan bölgesinin kavram tarihine yönelik olarak bir yaz akademisi konsepti üzerinde çalışıyoruz; bu işbirliğinde Orient-Institut Beyrut ile Max Weber Forum Delhi de yer alıyor. Dahası DHI (Alman Tarih Enstitüsü) Moskova'yla olacak işbirliğini büyük bir heyecanla karşılıyorum; müdiresi Sandra Dahlke buna şimdiden büyük bir ilgi göstermiştir. Max Weber Stiftung'un beşeri bilim enstitüleri dolanıklık ve intikal yaklaşımları için harikulâde koşullar sunuyor.

Hem mevcut hem de yeni projeler bağlamında dolanıklık, ilişkilendirme ve küreselleşme perspektiflerinden söz ediyorsunuz. Max Weber Stiftung, Türkiye ve yakın bölgeler için Oll'un geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Beşeri bilimler önemi inanılmazdır – her ne kadar pek çok kişi bunu böyle bilmek istemese de. Oysa sadece beşeri bilimler neyin ne olduğu ve nasıl meydana gelebildiğine dair keskin bir tahlil sunabiliyor velakin aynı zamanda olumsuzluk diye adlandırılan şeye dair, başka bir deyişle hiçbir şeyin tamamıyla kontrol edilebilir ve öngörülebilir olmadığına ve hakikatşinaslığın da bu

sebeple ister istemez eksik kalmak mecburiyetinde olduğuna dair bir bilinç kazanma imkânı veriyor. Her şey başka türlü olması veya gelişmesi gayet mümkün.

Görebildiğim kadarıyla her ikisi de, keskin tahlille belirsizlik idrakı hem çok gereklidir hem gayet istikrah duyulan bir şey haline gelmiştir. Genellikle sanki ön bilginin onaylanıp doğrulanması veya türdeş olmayan verilerden yola çıkarak kapalı, kaçınılmaz görünen eğilimlerin nicelleştirilmesi tercih ediliyor. Ayrıca Avrupa Birliği'nde şu anda büyük ekonomik ve mali sorunların devrine girdik. Max Weber enstitüleri ve elbet ki Orient-Institut İstanbul da ne yazık ki bundan muaf bir bölge değildir.

Özetle esas mesele zor zamanlarda ikna edici çalışmalar tamamlamaktan ibaret olacak. Aslında yurtdışı enstitüleri hâlâ oldukça iyi durumda. Bilimsel işbirlikleri bir sürü kriz karşısında epey dayanıklıdır. Nihayet Türkiye'nin önemli ve ilginç olduğu ve aynı zamanda burada oldukça iyi çalışma imkânlarına sahip olduğumuzu bildiğimiz için bu ülkede bulunuyoruz.

Oll çalışmalarında mutlaka akademik ağdaki yerini geliştirecek. Demin diğer Max Weber enstitülerinden söz ettim. Ama Türkiye'de de değeri tecrübeyle sabit ortaklarımız var. Enstitü, Türkiye'nin akademik coğrafyasının bütünleşik bir parçasıdır; ve hiç kuşkusuz ben de kendi bağlantılarımı verimli hale getirmeye çalışacağım.

O halde Max Weber Stiftung ve Oll beşeri bilimler alanındaki işbirliği yönünden Türkiye için en önemli paydaşların birisi olmaya devam eder. Zaten birçok proje ve ortak yayın da bunu gösteriyor. Bir de müdürlük vazifesine ilaveten kendi araştırma projeleriniz var mı?

"Türkiye için" ifadesi bana göre biraz fazla kaçıyor. Sonuçta biz küçük bir enstitüyüz. Yine de birbirimizi iyi tamamladığımız ortaklarımızla bilimsel söyleme ciddi katkıda bulunmak istiyoruz.

Müdür olarak esas görevim enstitünün çalışmaları

nı yönetmek. Bu hususta köprüler kurmayı, ilham vermeyi ve imkân açmayı önemsiyorum. Bunun dışındaysa farklı farklı konu ve çalışmalara katılmayı severim – söylediğim gibi ilgi alanım epey geniştir. 19. yüzyıl İstanbul'unda kamusal bir alanın ortaya çıkması üzerine bir kitap yazıyorum. Konunun bir yandan başlı başına ilginç olduğunu, ama bunun ötesinde kamunun ne olduğuna ve nasıl işlediğine dair bazı temel varsayımların en azından kısmen gözden geçirilmesine vesile olacağını düşünüyorum. İstanbul Avrupa merkezli bir surette tasarlanan bir iletişim mekânı olan “kamusal alan” tasavvurunun haricindeyse de aynı zamanda da Avrupa'nın bir parçasıdır. Burada kamu denilen mesele sadece gazeteler ve restoranlardan ibaret değil; örneğin sufi tarikatların pratiklerindeki İslam'ın 19. yüzyılda o vakte kadarkinden nasıl farklı bir görünürlük geliştirmiş olması veyahut envai çeşit cemaatların bir yandan toplumun geri kalanının pek giremediği kendilerine mahsus kamusal alanlarını yaratması, öte yandan çok daha kapsayıcı olan kamusal bir alanda da yer almaları mühim gelişmelerdir. Beni böyle ikirciklilikler ilgilendiriyor, çünkü onlardan çok şey öğrenilebileceğine inanıyorum.

*Bu röportajı Andrea Selimoğlu tarafından yapıldı,
Eylül 2022.*

Dr. Katja Rieck

LIAS (Leuphana Institute for Advanced Studies) in Culture and Society, Genel Müdürü

İran odaklı araştırmanın yöneticisi Dr. Katja Rieck 30 Eylül 2022'de Orient-Institut Istanbul'dan ayrılıyor. Standing Working Group Iran and Beyond'a konuk bilimci olarak bir yılılığına katkıda bulunmak üzere ilk kez Haziran 2019'da Oll'a gelen Dr. Katja Rieck Oll müdürü Prof. Dr. Raoul Motika'nın Ekim 2020'de görev süresinin dolmasından sonra Standing Working Group ve buna bağlı "Bilginin sınırsızlaştırılması: Max Weber Stiftung'da ve Max Weber Stiftung vasıtasıyla enternasyonalleşme, ağ, inovasyon" projesini üstlendi.

Katja Rieck bilimsel eğitimine ABD Princeton Üniversitesi'nde başladı ve burada siyasal bilimler ve iktisat alanlarında bakaloryasını tamamladı. Serbest piyasada birkaç yıl mesleki faaliyetini sürdürdükten sonra bilimsel eğitime devam etti. Frankfurt Goethe Üniversitesi'nde etnoloji, kültür antropolojisi ve şarkiyatçılık alanlarında yüksek lisansını tamamladıktan sonra sosyal antropoloji ve kültür antropolojisi alanında *A Matter of Principle: Political Economy and the Making of Postcolonial Modernity in India: A Foucauldian Approach* (Nomos, 2020) başlıklı çalışmasıyla doktor unvanını aldı.

Katja Rieck daha doktora eğitimi sırasında yeni araştırma odaklarının geliştirilme sürecinde etkin ve destekleyici bir rol oynama fırsatını bulmuştu. Doktora çalışmasından sonra kendisine Frankfurt Goethe Üniversitesi'ne bağlı sosyal antropoloji ve kültür antropolojisi enstitüsünde İran odaklı bir araştırmanın yapılandırılmasına hizmet etmesi gereken bir DAAD-projesinin bilimsel koordinasyonu

emanet edildi. Bir meslektaş Katja Rieck'e tesadüf eseri olarak o esnada Standing Working Group Iran and Beyond için bir koordinatör arayan Orient-Institut Istanbul'un bir kadro ilanını ilettili. Böylece Oll'daki üç yıl başlamış oldu, bu yıllar içinde birçok araştırma ve ağ etkinliği Corona pandemisi yüzünden ancak çok sınırlı bir biçimde gerçekleştirilebildi. Yine de PD Dr. Robert Langer'le birlikte gerçekleştirilen iki haftalık, son derece verimli bir ağ gezisi sayesinde sonraki yıllarda semeresini veren çok iyi bağlantılar kurulabildi.

Katja Rieck son beş yıl içinde uluslararası bilimsel alışverişin teşvikine yönelik tutkusunu keşfetti – özellikle de bilim üretiminde araştırma yaklaşımlarının ve uzmanlık tartışmalarının Avrupa ve Kuzey Amerika'nın ötesinde alımlanmamasına ve bilimsel üretim sürecine eklenmemesine yol açan hiyerarşilerin tasfiye edilmesi sayesinde. Lüneburg Leuphana Üniversite'sinde yeni kurulan Institute for Advanced Studies in Culture and Society'nin yeni bilim yöneticisi olarak 1 Ekim 2022'den itibaren kendini bu tutkusuna hasretmeye devam etme imkânı bulacak. LIAS in Culture and Society, Volkswagen Vakfı'nın "Niedersächsisches Vorab" programının beş milyon Euro değerindeki desteği ile tüm dünyadan genç bilim insanlarının araştırmalarını toplumsal ortak yaşamın temel sorunları yönünde destekleyecek. Katja Rieck yeni kurulan enstitünün ana motivi "Thinking between hemispheres" (Hemisferler arasında düşünmek) doğrultusunda disiplinler arası, kuzey ve güney yarımküre ülkeleri veya çeşitli bilgi biçimleri (sanatsal, politik-aktivist, vb.) arasındaki engeller gibi beşerî ve sosyal bilimlerin önüne çıkan engellerin aşılması yönünde kendini hasretmeye devam edecek. İstanbul'dan Lüneburg'a giderken bir gözü açılıyor

ama diğeri gülüyor – dostluk ve meslektaşlarıyla gerçekleştirdiği entelektüel alışveriş, Orient-Institut İstanbul yönetimi tarafından gördüğü destek ve mesleki açıdan kendisini geliştiren deneyimler için minnettar, ama öte yandan üstleneceği yeni sorumlulukla ilgili de büyük bir merak içinde.

Katja Rieck, IRSSC Ağ gezisi Kasım 2019, Tahran garı.
Foto: © Robert Langer

PD Dr. Robert Langer

Münih Bundeswehr Üniversitesi'nin Din Bilimleri bölümünde profesör olarak görevlendirildi

PD Dr. Robert Langer 1.10.2017'den itibaren Orient-Institut İstanbul'da araştırma alanını Anadolu'nun din tarihinden sorumluydu. Türkçe ve Farsça konuşan kültürlerin din tarihi ve din etnolojisinin incelenmesinde uzmanlaşan İslam bilimci ve etnolog Robert Langer Mayıs 2020'den Eylül 2022'ye kadar Münih Bundeswehr Üniversitesi'nde İslam odaklı din bilimi alanında profesörlük kadrosunu temsil etti. 12.4.2022'de bu kadro için çağrı aldı, 21.6.2022'de profesörlüğü kabul etti ve 15.9.2022'den itibaren görevine başladı.

Langer üniversite eğitimini Heidelberg, Şam, Ankara ve İstanbul'da sürdürdü, 2004'te Heidelberg Ruprecht-Karls-Üniversite'sinin felsefe fakültesinde İran'daki çağdaş Zerdüştlerin kutsal mahfazaları ve hacları üzerine yaptığı çalışmayla doktor unvanını aldı. 2015'te tamamladığı doçentlik çalışması ulusötesi bağlamda Alevi ritüellerini ele almaktadır. 2016'da Heidelberg'de doçent olduktan sonra İslam bilimi alanında ders vermeye başladı. 2014'ten 2017'ye kadar Beyrut Üniversitesi'nde, "İslami çağdaş kültürler" alanında Almanya'daki Şii dinseliliğine yönelik olarak bir BMBF (Alman Bilim ve Araştırma Federal Bakanlığı)-yetişmekte olan genç araştırmacılar grubunu yönetti. 2013'ten 2015'e kadar bir teşvik programı olan Exzellenzinitiative çerçevesinde Heidelberg Üniversitesi'nde Alevi kültür mirası konulu bir projenin yöneticiliğini yaptı ve 2002'den 2013'e kadar oradaki özel araştırma alanı "ritüel dinamiği" bağlamında Anadolu Alevileri ve Yezidiler gibi marjinal grupların ritüelleri konusunda çalıştı. 2000'den 2002'ye kadar Heidelberg

Üniversitesi'nin din bilimleri enstitüsünde Emmy-Noether-yetışmekte olan genç bilimciler grubunun üyesiydi. 2013/2014 kış döneminde Heidelberg Üniversitesi İslam bilimi kürsüsünde Osmanlı ve İran araştırmalarını ve 2006'dan 2007'ye kadar Bern Üniversitesi'nin İslam bilimi ve yeni şarkiyat filolojisi enstitüsünde (odak noktası sosyal antropoloji olmak üzere) profesör asistanlığını vekalet etti. İran, Türkiye, Ermenistan ve Avrupa'daki çeşitli ön-şark kökenli diaspora gruplarında saha araştırmaları yaptı.

Dr. Ruth Bartholomä

Türkiye'deki diller: toplum-dilbilimsel perpektifler

Türkiye'deki dillere dair toplum-dilbilimsel perspektifler Ruth Bartholomä'nin Christoph Schroeder'le (Potsdam Üniversitesi) birlikte düzenlediği ve 13.09.2022'de 34. Alman Şarkiyatçılar Konferansı'nda (DOT) Berlin'de gerçekleştirilen bir panelin odağıydı. Toplum-dilbilimin sorularından bazıları, dilin bir toplumda nasıl kullanıldığına, bir toplumda var olan çeşitli diller arasındaki ilişkilerin nasıl kurulduğuna ve resmi bir dil politikası ve planlamasının etkisini nasıl gösterdiğine yönelir. DOT-panelinde araştırmacılar dört heyecan verici bildiriyle konuların çok yönlülüğünü göstermiş oldular.

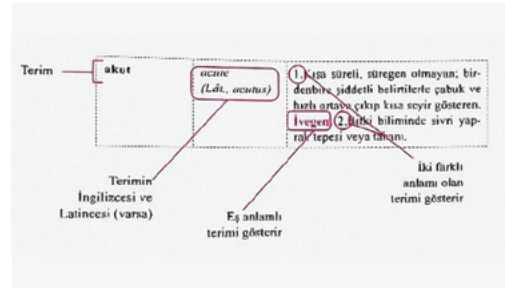
Ruth Bartholomä önce konuya kısa bir giriş yaptıktan sonra tıp dili alanında Gülşah Başkavak'la (eski OII araştırmacısı) birlikte elde ettikleri ilk sonuçları sundu. Tıbbi uzmanlık personeli ve hastalar arasındaki iletişimle ilgili ortaya çıkan yanlış anlamalar ve hatalar sağlık açısından ciddi sonuçlara yol açabilmesine rağmen şimdiye kadar bu alana fazla dikkat çekilmemişti. Bartholomä ve Başkavak özellikle hem Türk Dil Kurumu'nun (TDK) 2014'te yayınlanan sözlüğü hem de uzman ve hastalarla yapılan röportajların yansıttığı ilk değerlendirmeler vasıtasıyla araştırma olanaklarını gösterdiler.

Cem Keskin (Potsdam Üniversitesi) Türkiye Cumhuriyeti'nde dil alanına yönelik 1965'e kadar var olan nüfus sayım verilerine yönelik düşüncelerini sundu. Nüfusun dil bilgilerine yönelik veriler, azınlık dillerine hakimiyetin zayıflayıp kaybolduğunu, buna karşılık Türkçe bilgilerinin arttığını açıkça gösteriyordu. Keskin hem verileri hem de bu olgunun teme-

linde hangi nedenlerin yattığına ve bunların nasıl kategorize edilebileceğine dair kendi düşüncelerini ortaya koydu.

Nevra Lischewski (Münih Üniversitesi) Cumhuriyet'in daha önce uygulamış olduğu dil politikasının kamusal alana etkilerini tematiğe etti. Hem Türkçenin hem de diğer dillerin varlığı için reformların hangi rolü oynadığını resmetmek ve somutlaştırmak amacıyla kamusal alan levhalarındaki düzenlemeler veya 1934 tarihli soyadı kanunu gibi örnekleri gündeme getirdi.

Son olarak Max Scherberger (Freiburg) Sadri Maksudi Arsal (1879–1957) üzerine yaptığı araştırmanın sonuçlarını sundu. Arsal'ın 1930 tarihli eseri "Türk Dili İçin", metnin kendisinden ziyade Mustafa Kemal Atatürk'ün yazdığı önsöz dolayısıyla dikkate alınmaktadır. Ancak Scherberger verdiği birçok örnekle eserin kendisinin de en az o kadar büyük bir ilgiyi hak ettiğini gösterdi.

TDK'nın 2014 tarihli Türkçe bir terminoloji sözlüğünden bir bölüm: İlaç ve Eczacılık Terimleri Sözlüğü, Ankara 2014

PD Dr. Judith I. Haug

Orient-Institut Istanbul'un Atina, 21st Quinquennial Congress of the International Musicological Society toplantısındaki müzikoloji varlığı

International Musicological Society beş yılda bir yaptığı kongresini bu yıl 22–26 Ağustos tarihleri arasında Atina National and Kapodistrian University'de gerçekleştirdi. Oll'un müzikologları, meslektaşlarla dünya çapındaki fikir alışverişi bağlamında önemli bir fırsat olan bu kongreye birden çok sunumla katıldı.

The Example of the Ottoman Context: Historical Transcriptions of Performative Repertoires across Ethnic Borders and Borders of Time (bkz. bir sonraki bölüm) başlığı altında yapılan CMO-yuvarlak masa toplantısının yanında Judith I. Haug tarafından düzenlenen Persian Music in Foreign Sources başlıklı bir çalışma oturumu gerçekleşti. Gelenek, üslup ve karşılıklı etkilenme sorularını ele alan bu oturum Fars, (post) Bizans ve Osmanlı müzik kültürlerinin iç içe geçen tarihine eğildi. Salih Demirtaş (Orient-Institut Istanbul) 17. yüzyıldan itibaren Osmanlı notasyon koleksiyonlarına kaydedilmiş belli başlı İranlı besteciler veya genel olarak "Acemler"e atfedilen repertuar üzerine konuştu. Uzun yıllar Orient-Institut Istanbul'un işbirliği partneri olan Kyriakos Kalaitzidis'in (Yanya) bildirisinde (post) Bizans el yazıları merkezdeydi, zira bu kaynak korpusunda da İranlı besteciler kuşaktan kuşağa aktarılmıştı. Judith I. Haug sunumunda Osmanlı vokal repertuarında yer alan ve zaman içinde zarar görmüş olan Farsça metinleri inceledi. Bunu karşılaştırılabilir yöntemlerle Avrupa notasyon kaynaklarını inceleyen ve çok benzer sorun alanlarıyla karşılaştıklarını gören meslektaşlarla yapılan zenginleştirici bir tartışma izledi.

Judith I. Haug ayrıca Giulia Accornero (Harvard Üniversitesi) tarafından düzenlenen, *Remapping Identities across and through the Early Mediterranean* konulu yuvarlak masaya da Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihyazımında meydan okumalar üzerine sunduğu bir bildiriyle katıldı. Yöntemsellik doğrultusundaki panelin amacı müzik tarihinin bir kategorisi olarak Akdeniz'i sorgulamak ve vaka incelemeleri üzerinden içeriklendirmekti. Önemli müzikolog Philip V. Bohlman (Şikago Üniversitesi) soruların muhatabı olarak sorunsalın tamamını el aldı ve araştırma alanının geleceğine yönelik çözüm yolları önerdi. Bildiriler şu anda yayıma hazırlanıyor.

Eski CMO-araştırmacısı (bu arada artık Ankara, Hacettepe Üniversitesi'nde görev üstlenmiş olan) Nevin Şahin *Greece and Turkey in Dialogue* başlıklı serbest bildiriler oturumunda Amerika Birleşik Devletleri'ne göç bağlamında Yunan-Türk müziğini konu edinen araştırmasını sundu.

Yakın Doğu olarak adlandırılan bölgenin müzik tarihi üzerine çalışan bütün bilim insanları yaptıkları çalışmaların genel müzik tarihi çerçevesinde kendini gösteren ve geleneksel olarak Avrupa'ya yoğunlaşan söyleme gecikmeli olarak girdiğini düşünüyor. *Global Music History* gibi alanlarda ortaya çıkan yeni yaklaşımlar çok şey vadediyor, dahası IMS inovatif araştırmaları tanıtmak ve yeni ağlara bağlanmak için en uygun çerçeve koşullarını sunuyor.

Dr. Nihan Tahtaişleyen

Orient-Institut Istanbul'un Münster Üniversitesi'yle yürüttüğü işbirliği projesi *Corpus Musicae Ottomanicae* Atina'da sunuluyor

International Musicology Society (IMS) 2022 Kongresi beş yılın ardından bu kez Atina'da düzenlendi. Müzikoloji disiplininin en prestijli ve geniş içerikli mesleki organizasyonu olan IMS Kongresinin 22 – 26 Ağustos tarihleri arasında bir haftaya yayılan, eş zamanlı onlarca oturumunun içinde OII'nin proje ortağı olduğu uzun dönem DFG projesi *Corpus Musicae Ottomanicae* (CMO) de yer aldı. CMO'nun Münster Üniversitesi Müzikoloji Bölümü ve Orient-Institut Istanbul ekibi Ioanna Üniversitesi Müzik Araştırmaları Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Kyriakos Kalaitzidis'in de katılımıyla "The Example of the Ottoman Context: Historical Transcriptions of Performative Repertoires across Ethnic Borders and Borders of Time" başlıklı, oldukça ilgi çekici bir yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirdi.

Orient-Institut Istanbul araştırmacılarından Dr. Nihan Tahtaişleyen ve Salih Demirtaş'ın moderatörlüğünde gerçekleşen sunumların içeriği antropolojik bir olgu olan performatif repertuarların aktarımının 19. yüzyıl Osmanlı müziği repertuarı içindeki dolayımı ve kültüre özgü kavramsal temsiliyetlerin üç aktarım (nota yazım) yöntemi üzerinden tartışmaya açılmasından oluşuyordu. Dr. N. Melike Atalay ve Ersin Mihçin'in konuya giriş niteliğindeki sunumlarının ardından, tartışmanın üç aktarım (nota yazım) yöntemine dayanan örnekleri sunuldu. Kyriakos Kalaitzidis Geç Bizans Notasyonu ile aktarılan performatif repertuarın Yunan bağlamını, Marco Dimitriou ve Semih Pelen Hampartsum Notasyonu ile aktarılan performatif repertuarın Ermeni bağlamını ve proje direktörü Prof. Dr. Ralf

Martin Jaeger Batı Notasyonu ile aktarılan performatif repertuarın – Avrupa merkezli olmayan.– Osmanlı müziği içindeki Avrupa bağlamını tartışmaya açtı.

Yuvarlak masa toplantısının sunum bölümü Orient-Institut Istanbul araştırmacılarından Dr. Will Sumits ve Münster Üniversitesi'nden Zeynep Helvacı'nın aslen sözlü aktarıma dayalı bir performans alanına sahip olan (meşk) Osmanlı müziğinin bu üç notasyon sistemiyle aktarılan örneklerinin kataloglanmasına dair detaylı sunumuyla kapandı. Sunumların ardından gelen tartışma bölümü "performatif parametreler", "müziğin farklı notasyon sistemleriyle temsiliyetinde emik perspektif", "müziksel tarihselcilik (musical historicism)", "tarihsel icranın bugünkü bağlamı" vb. gibi tartışma başlıklarıyla dinleyicilerin ilgisine sunuldu. Özellikle Avrupa dışı müzik geleneklerinin farklı temsiliyetleri, paleografi, müziksel yazılı arşiv malzemeleri ve bunların kataloglanması ve dijitalleştirilmesi üzerine çalışan müzikologların istahlı katılımıyla tartışma bölümü son buldu. Kongre boyunca uluslararası müzikoloji camiasının CMO Projesine dair ilgisi ve bilgisi dikkat çekiciydi.

CMO-proje ekibi Atina'daki IMS-kongresinde.
Foto: © Nihan Tahtaişleyen

Araştırma Faaliyetleri

Dr. Martin Greve

“Müzik, göç ve müzikal ifade” başlıklı araştırma sahasından fotoğraf-sergisi dizisi – panel – konser – kitap yayını

Fotoğraflar bir yeniden keşif oluyor: Kurt ve Ursula Reinhard (1914 – 1979; 1915 – 2006) ve Dieter Christensen (1932 – 2017) ünlü müzikologlardı ve esas olarak işitilebilir dünyaya eğildiler. Çok sayıda gerçekleştirdikleri araştırma gezilerinde Anadolu'nun çeşitli bölgelerindeki köyleri ziyaret ettiler: Reinhard'lar Kars, Antakya, Sivas ve Karadeniz kıyısında; Christensen Siirt ve Hakkari'de bulundu. Buna karşılık Peter J. Bumke (1945) 1970'li yılların sonunda o zamanlar Avrupa'da hemen hemen hiç bilinmeyen Dersim/Tunceli'de çalıştı. Anadolu'dan Almanya'ya yapılan göç nedenlerinin izini sürmek üzere pek çok kez aylarca bölgenin köylerinde kaldı. Christensen ve Reinhard'ların bıraktığı miras bugün Berlin Etnoloji Müzesi'nin etnomüzikoloji bölümünde bulunuyor: elyazmalarının, müzik kayıtlarının ve başka materyallerin yanı sıra Anadolu gezileri sırasında ortaya çıkan

çok sayıda fotoğraf. Buna karşılık Bumke'nin fotoğrafları onlarca yıl unutulmuş olarak bir bodrumda kaldı.

Bir fotoğraf sergi dizisi, en azından resimlerin bir kısmını ortaya çıktıkları ortamda sunmak temel fikir idi. Bu nedenle Peter J. Bumke'nin fotoğraflarından oluşan ilk sergi Eylül 2022'de Dersim/Tunceli'de gerçekleştirildi. Açılışa Peter J. Bumke de bizzat katıldı ve bir panelde hem bölge araştırmacılarıyla hem de köyden gelen insanlarla tartışma fırsatı buldu. Paneli iki yerel müzisyenin konseri izledi.

Bu etkinlikte eşzamanlı olarak sergi fotoğraflarını ve Bumke'nin gözlemlerini ilk kez yayınlamış olduğu 1978 tarihli bir makalenin (ilk kez Türkçe çevirisiyle birlikte) tıpkıbasımını içeren bir Pera-Blatt (Yay. Martin Greve) yayınlandı. Bu cilt 1970'li yılların sonuna doğru Tunceli'nin doğusundaki köylerde çekilmiş fotoğrafları sunuyor. Köylülerin ve ailelerinin portrelerinin yanı sıra kırsaldan kaçış ve gerek büyük şehirlere gerek Avrupa'ya yapılan göç sonucunda artık var olmayan bir

Araştırma Faaliyetleri

Panel. Foto: © Andrea Selimoğlu

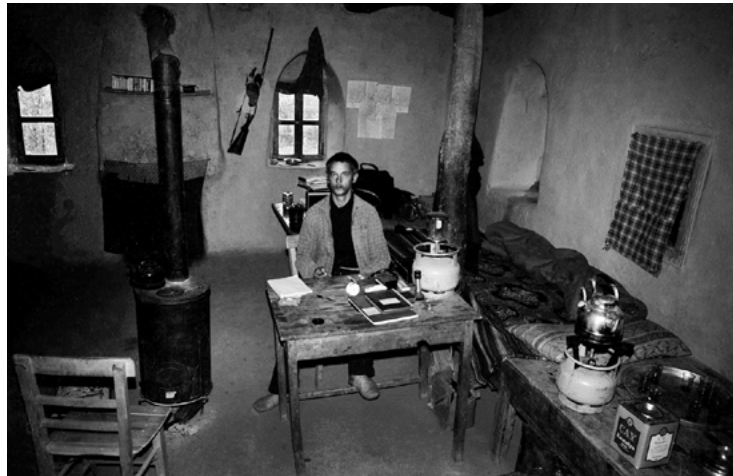

köy yaşamının izlenimlerini içeriyor. Doktor unvanını yeni almış Berlinli genç etnolog Peter J. Bumke o zamanlar göçün ekonomik ve toplumsal nedenlerinin izini sürmek üzere doğu Anadolu'ya gitmişti. Bilgilerimize göre Tunceli'de uzun süre kalan ilk yabancıydı. Köylerde yaşadı, köy sakinleriyle söyleşiler yaptı, köylülerin epik şarkılarını kaydetti ve fotoğraf çekti. Türk Alevilerinin dini gelenekleri de o günden bu yana büyük ölçüde kayboldu, öyle ki, Bumke'nin gözlemleri bugün değerli bir tarihsel materyal oluşturmaktadır. Bumke Pera-Blatt'da yeniden basılan ve pek bilinmeyen 1978 tarihli metinde Anadolu'nun o zamanlar kendi gözünün önünde değişmekte olan ekonomik koşullarını ve kapitalist modernitenin bu sert dağ bölgesine girişini analiz ediyor.

Mart 2023'te fotoğraf koleksiyonlarının üçü birden birleştirilip Orient-Institut'un İstanbul'da yeni açılan Teutonia binasında gösterime sunulacaktır. O zamana kadar da Pera-Blätter'de Dr. Nihan Tahtaişleyen'in (Orient-Institut İstanbul/Mimar Sinan Üniversitesi

İstanbul) Reinhard'ların saha araştırması pratiği hakkında kaleme aldığı bir analiz yayınlanacaktır. Dieter Christensen'in müzik kayıtlarıyla ilgili kapsamlı bir araştırma projesi yayıma hazırlanıyor. Son olarak fotoğraflar Berlin'e geri dönüyor ve Humboldt-Forum Berlin'in etnomüzikoloji bölümünde kalıcı sergi olarak yerini alıyor.

Araştırma Faaliyetleri

Peter J. Bumke Mankerek'te odasında, 1976/1977.
Foto: © Peter J. Bumke

Dr. Katja Rieck

Orient-Institut Istanbul IFEA ile işbirliğiyle çok önemsenen The Middle East from the Margin başlıklı hibrit-konferansı düzenliyor (7 – 9 Eylül 2022)

Als die *Commission on the Middle East der International Union of Anthropological and Ethnological Sciences* yıllık konferansının İstanbul'da yapılıp yapılamayacağı yönünde başvurmak üzere Dr. Katja Rieck yönetimindeki İran odaklı araştırmaya ilgi gösterip yaklaştığında, Oll için bilimsel köprü işlevini yerine getirmek doğrultusunda harikulade bir fırsat daha doğmuş oldu. Konferansını kısa bir süre öncesine kadar Polonya/Kraków'da düzenleyen Commission, Yakın Doğu'dan gelen bilim insanlarına akademik etkinliklerde yer almaları ve gerek bilimsel fikir alışverişine gerekse bilimsel üretime kapsamlı ve eşit bir biçimde katılmaları yönünde AB'nin gittikçe daha fazla zorluk çıkaran karmaşık vize durumlarıyla mücadele etmek zorunda kalıyordu. Etkinliğin İstanbul'da, hem Yakın Doğu'dan hem de daha uzaktan gelen birçok bilim insanı için sadece coğrafi açıdan yakın olmakla kalmayıp aynı zamanda Avrupa veya Kuzey Amerika pasaport ayrıcalıklarına sahip olmayan kişiler için ülkeye daha az giriş engelleri koyan bir şehirde yapılıp yapılamayacağı düşüncesi bu arka planda doğdu.

Özgür, bilimsel fikir alışverişi ve araştırma doğrultusunda ortam yaratmak Oll'un görev alanına girdiği için Oll yönetimi bu etkinliği görevine uygun davranmak yönünde iyi bir fırsat olarak gördü. Bu aynı zamanda Oll'daki İran odaklı araştırma için de araştırma ağını genişletmesi yönünde bir imkândı. Etkinlik bilimsel işbirliğinin önündeki engelleri devamlı kaldırmak ilkesiyle uyum içinde ve gerek etkinliğe online katılan gerekse İstanbul'da bulunan bilimciler arasında olabildiğince pürüzsüz ve doğal bir etkileşim olabilmesi için hibrit bir anlayışla tasarlandı. İstanbul'a gelen katılımcılar Bayram Balcı yönetimindeki Institut Français d'Études Anatoliennes'nin dostane desteğiyle IFEA'nın hoş atmosferinde buluşma imkânı elde etti.

"The Middle East from the Margin" (Kenar açısından Yakın Doğu) başlıklı ana izlek çerçevesinde Kuzey Amerika, Avrupa, Yakın Doğu, Güney ve Doğu Asya'dan on- ve offline olmak üzere toplam kırk yetişmekte olan genç bilimci ve kıdemli uzmanlar devam eden araştırma projelerini tartışmaya açmak için bir araya geldiler. Paneller birçok konunun yeniden ele alınmasına vesile olan "Knowledge Transmission" konulu iki film akşamıyla tamamlandı. Etkinliğin teknik organizasyonu bir hayli zorlayıcı olsa da hem online- hem de offline-katılımcılar tartışmalarda aynı ölçüde faaliyet ve canlılık sergileyebildikleri için büyük bir başarı gösterilmiş oldu.

Araştırma Faaliyetleri

Etkinlik posterini. © The IUAES
Commission on the Middle East

Daria Kovaleva, M.A.

Harvard University

İstanbul'da sözlü tiyatro ve "İkinci Osmanlı İmparatorluğu'nda" (1570'li – 1820'li yıllar) kamusal kültür üretimi

Daria Kovaleva Harvard Üniversitesi'nin tarih ve Yakın Doğu incelemeleri alanında doktora öğrencisidir. Doktora çalışmasında, İstanbul'da geç 16. yüzyıl ve erken 19. yüzyıl arasında üretilen tiyatro oyunlarını ve oyuncularını ele alıyor. Osmanlı başkentindeki komedi oyuncularının, meddahların ve gölge oyunu kuklacılarının tarihi, onların tiyatro alanında gelişen pratiği ve ortaya koydukları repertuar, bu dönemde Venedik ve Napoli'ye kıyasla Doğu Akdeniz havzasının büyük şehir merkezlerinde (Kahire, Şam, İstanbul) kamusal kültürün nasıl üretildiğine dair bir kavrayış ve bilgi edinmek yönünde pencere işlevi görmektedir. Projenin zamansal çerçevesi, gerek 19. yüzyıl öncesi dönemden kalan tiyatro metinlerinin gerekse oyunculara ışık tutan sertifikaların işlenmesine ve incelemenin Baki Tezcan'ın (2010) tasarladığı gibi erken Yeni Çağ İstanbul'unun kamusal alanında ve "İkinci Osmanlı İmparatorluğu" (1580-1826) bağlamında düzenlenmesine imkân sağlamaktadır. Proje, beraberinde kavrama güçlükleri getiren sahne sanatlarına yaklaşmak için kitap tarihi ve kodikoloji yöntemlerini kavram tarihi, tarihsel semantik ve sosyoekonomik tarihle (meslek, endüstri ve piyasa incelemeleri) kombine ediyor. Bu araştırma projesi, Osmanlı İmparatorluğu'nun erken Yeni Çağ çağdaşlarıyla genelde kültür üretiminin politikası, ekonomisi ve sosyolojisiyle, özeldeyse tiyatro üretimiyle temel benzerlikler sergilediğini ortaya çıkarıp gösterecektir.

Konuk Bilim İnsanları
ve Bursiyerler

Karagöz gölge oyunu figürü, Felix von Luschan, "Türk Gölge Oyunu", Internationales Archiv für Ethnographie 2 (1889): 81 içinde reproduksiyon.

Dr. Ambra D'Antone

The Warburg Institute, School of Advanced Study, University of London

Hafızanın dayanıklılığı: Güneydoğu Akdeniz havzasında canlandırma ve milliyetçilik

Ambra D'Antone Orient-Institut İstanbul'da Gerald D. Feldman-teşvik programının bursiyeri olarak çalışacak. Dr. Ambra D'Antone, Sürrealizm ve Modernizm tarihçisidir ve özellikle yirminci yüzyılın başlarından ortalarına kadar Türkiye ve Güneydoğu Akdeniz tarih yazımına odaklanmaktadır. Doktorasını Courtauld Institute of Art ve Tate Gallery'de tamamlayan D'Antone, şu anda Londra'daki Warburg Enstitüsü'nde Bilderfahrzeuge Uluslararası Araştırma Projesi'nde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. Son yayınları arasında "Looking Past: Turkish Surrealism in Translation", Surrealism in North Africa and Western Asia: Crossings and Encounters. Editörler Monique Bellan ve Julia Drost (Ergon, 2021) ve "Taking Time: Fateh Moudarres's Works on Paper and Syrian Chronology between Modernity and Contemporaneity",

Hiwar: Sense and Intuition. Editörler: Mouna Atassi ve Shireen Atassi (Kaph Books, 2022).

Güneydoğu Akdeniz'de Sürrealizm ve modern sanat tarih yazımının kesiştiği noktada yer alan bu proje, 1930'lar ile 1960'lar arasında Suriye, Lübnan ve Türkiye'de 'surréal'in eleştirel bir tarih yazımı terimi olarak ortaya çıkışının izini sürüyor. Sürrealist söylemlerden tercüme edilen 'surréal', bu çevrelerde sanat yapımı ile rasyonalist epistemeler arasındaki tek anlamlı ilişkiyi karmaşıktırılmış. Sanat tarihçileri tarafından, siyasi ve milliyetçi tartışmalarla motive edilen ulusal sanat üretimlerini yazılı olarak 'yeniden yazmaya', canlandırmaya veya başka bir şekilde yeniden devreye sokmaya çalışan projelerde kullanıldı. Farklı çıktılarda, projenin vaka çalışmaları şunları içerir: 1940'ların Suriye'sinde bilimsel metodolojiler aracılığıyla Sürrealist bir söz dağarcığının ifade edilmesi; 1940'ların Türkiye'sinde İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'nun (1886 - 1978) gölge tiyatrosu üzerine yazıları; Mazhar Şevket İpşiroğlu'nun (1908 - 1985) Türk sanat tarihinde bir Rönesans formüle etmesi.

By Kıvanç from İstanbul, Turkey - İstanbul Toys Museum (Karagöz and Hacivat), CC BY-SA 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4092519>

Dr. Dmitriy Oparin

Universitt Bordeaux Montaigne (CNRS)

Günümüz Rusya'sında Orta Asyalı göçmen mollalarda görev ve bağıllık

Antropolog Dr. Dmitriy Oparin'in araştırma ilgisi hem din ve hareketliliğe hem de Rusya'daki etnik ve dinsel çeşitliliğe yoğunlaşmaktadır. Araştırmacı Rusya Federasyonu'nun çeşitli bölümlerindeki İslam ve göç süreci üzerine çalıştı. Orient-Institut Istanbul'un desteğiyle *Asian Ethnicity* dergisi için "Orta Asyalı Göçmen Mollalarda Görev ve Bağıllık" başlıklı bir makaleyi tamamlama ve yeniden gözden geçirme imkânı elde etti. Çalışma, araştırmacının güneydoğu Sibirya bölgesi İrkutsk'da Kırgız ve Tacik göçmenlerle yürüttüğü, genişleyen saha araştırmasına dayanıyor. Araştırmanın odak noktasını, yerel cemaatin inanç yaşamında aktif bir rol oynayan, belli ritüeller uygulayan, kadın ve erkek inanç kardeşlerine danışmanlık yapan ve büyük bir toplumsal sermayeye sahip olan Orta Asya mollalarının toplumsal konumu, dinsel pratikleri ve görüşleri oluşturmaktadır. Buldukları şehrin camisinde resmi bir pozisyonları olmadığı halde, mollalar cemaat üyelerinin dinsel gündelik yaşamının inşasında hatırı sayılır bir rol oynamaktadır. Oparin mollaların o sıradaki resmi imam ve yerel Müslüman çevreyle kurduğu farklı ilişkileri inceliyor. Vardığı sonuç, Orta Asya mollalarının ruhani otoritesinin esas olarak bilgiye ve dini tecrübeye, bu bilgi ve bağıllığın imama iletilmesi doğrultusunda bir görev duygusuna dayandığı yönündedir. İrkutsk'daki Orta Asya mollaları imamla karşılıklı bir saygı ilişkisi yürütmektedir. Bunlardan bazıları camideki Müslüman şûranın üyesidir ve yerel cemaatin acil sorunlarının çözümünde imamla birlikte çalışmaktadır. İmam onlara camide belli ritüelleri uygulamaları, çocuklara tevidli Kur'an

öğretmeleri için izin vermekte ve onlardan sık sık namaz kıldırılmalarını istemektedir. Buna karşılık mollalar imama bağıllık göstermekte, ondan tam bir saygıyla söz etmektedirler ve yeri geldiğinde çatışmalarda tarafını tutmaya hazırdırlar. Yine de karşılıklı bağıllık ve saygı Orta Asya mollalarının aynı zamanda belli bir ölçüye kadar bağımsızlık temelini oluşturmaktadır. Cami imamının resmi desteği onlara büyük bir eylem alanı açmakta ve cemaatin gözünde onların eylemlerini meşrulaştırmaktadır.

Dr. Dmitriy Oparin antropologtur. İlkbahar 2022'ye kadar Moskova'da Higher School of Economics'de ve Rus Bilimler Akademisi'nde çalıştı. OI'da konuk bilimci olarak konaklama sürecinin ardından Bordeaux Montaigne Üniversitesi Laboratory Passage'daki (CNRS) yeni görevine başladı.

Konuk Bilim İnsanları
ve Bursiyerler

The imam at the Tajik-Pamir urban festival as a guest of honor. Irkutsk, 2019. Tacik-Pamir şehir festivalinde onur konuğu olarak imam. Irkutsk, 2019. Foto: © Dmitriy Oparin

Dr. Matthew Ghazarian

Michigan Üniversitesi tarih alanı ve Ermeni
İncelemeleri Merkezi'nde Manoogian Re-
search Fellow

Gerçek Olmayan Tayınlar (Ghost Rations)

Araştırmam, modern Orta Doğu'daki toplumsal ve siyasi değişimi açıklayabilmek için politik ekoloji ve politik ekonomiyi birleştiriyor. Çok etnisiteli ve çok dinli Osmanlı İmparatorluğu'nu, kıtlık ve açlık krizleri ve bunlara gösterilen reaksiyonların neticesinde parçalayan yerel ve bölgesel çatışmaların gelişimini tasvir ediyor. Bunu yaparken odaklandığım 1839-94 dönemi, Sultan tarafından dini eşitliğin ilan edilmesiyle başlıyor ve dramatik bir yerel şiddet dalgasıyla, Hamidiye Katliamları'yla (1894-97), sona eriyor. Yeni tarihli çalışmalar yerel sınırların Osmanlı devletinin, Avrupalı kolonyalistlerin ve Protestan misyonerlerin faaliyetleri yüzünden nasıl sertleştiğini anlatıyor. Projem, etnik-dinî ayrışmaların söylemsel ve entelektüel açıklamaları üzerine bina edildi. Fakat farklılıklar ve aidiyetlere dair yeni fikirlerin nasıl uygulandığını anlayabilmek için, bunların hangi maddi şartlar altında yayılmış olduğunu da gözönüne almak zorundayız. Bunu sağlayabilmek için de bütün maddi şartların en yoğun olanını, kıtlığı inceledim. Ghost Rations'ın ilk yarısı Osmanlı İmparatorluğu'nun, cemaatler arasındaki sınırların belirlenmesi ve gözetiminden sorumlu

kurumlarının 1839-76 arasında reformlarla güçlendirilmesine yoğunlaşıyor. Araştırmanın ikinci yarısında ise 1879 ile 1894 arasında yaşanan, reformlarla şekillendirilmiş bu kurumların hayatkurtaran insanî yardımın paylaşılması üstünden fazlasıyla büyük bir güç kazandığı üç büyük kıtlık dönemi analiz ediliyor. Bunların faaliyetlerinin bir etkisi de yokluk ve travmanın etnik-dini sınırlar boyunca eşitsiz dağıtılması olmuş. Bu kıtlıklar üzerine çalıştığım incelemede, telgraf gibi yeni teknolojilerin ve El Niño gibi çevresel faktörlerin; açlık ve yokluğun cemaatleri birbirine karşı kıskırtacak ve gelecekteki şiddetin tohumlarını atacak şekilde paylaşılmasına nasıl katkı yaptıklarını da gösteriyorum.

Ermeni Apostolik Kilisesi patrikliğinin yardım komisyonu mührü.
Foto: © Matthew Ghazarian-Montaigne

Suzanne Compagnon M.A. M.A.

Viyana Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi

Osmanlı kitap resminde giyinik figürler ve tasvir

Doktora projesi, on sekizinci yüzyıla ait iki grup Osmanlı resmine odaklanıyor. Bu resimlerin hepsinde kıyafet tasvirinin önemi açıkça görülmektedir. Bunlar Abdülcélil Çelebi Levni'ye (ö. 1732) veya Abdullah Buhari'ye (1726 – 1745 yılları arasında aktif) atfedilen tek yaprak resimlerdir. Tez, tek yapraklı resimlerin ve onları içeren albümlerin tarihini çizmek için kodikolojiyi kullanmaktadır. Külliyyatın kodikolojik incelemesi, Levni ve Buhari'ye atfedilen tek yaprak resimlerdeki tasvir tartışmasının temelini oluşturmaktadır. Bu eserler hakkındaki yaygın görüş, on sekizinci yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda gerçekleştiğine inanılan "Batılılaşma" sürecini yansıttıkları yönündedir. "Batılılaşma" kavramı araştırmalarda nadiren tam olarak tanımlanır, ancak bu resimlerle bağlantılı olarak kullanıldığında, Avrupa sanatına ve Avrupa illüzyonist tasvir tekniklerine duyulan ilgi olarak anlaşılabilir. Dolayısıyla, mevcut çalışmalar,

bu dönemde Osmanlı nakkaşlarının bilinçli olarak "gölgeleme", "perspektif" ve daha büyük bir "gerçekçilik" benimsediklerini iddia eder ve bunların hepsinin "Batılı" sanatsal özellikler olarak çerçeveselendirirler. Ancak, resimlere bakıldığında, bu sanat tarihi terimlerinin farklı sanatsal olgulara uygulandığı açıkça görülmektedir. Bu belirsizliğinin yanı sıra, "Batılılaşma" çerçevesi Avrupalı olan her şeye orantısız bir ağırlık vermekte ve Levni ve Buhari'ye atfedilen eserleri anlamak için İslam dünyasının diğer bölgelerinden gelen tasvirlerin önemini tartışmamaktadır. Doktora projesi, Osmanlı kitap resminde tasvirin kapsamlı bir teorik tartışmasının yanı sıra, bu alanda bir resim teması olarak giysinin ilk eleştirel çalışmasını sunuyor.

Konuk Bilim İnsanları
ve Bursiyerler

Album Arabe 6077, BnF, Paris (Fransız Ulusal Kütüphanesi'nin izniyle yazarın çalışma fotoğrafı)

Dr. Maha AbdelMegeed

American University of Beirut

Urabi Paşa ayaklanması bağlamında modern Arap dili

Arap dilinin tarihi yazılmaya ihtiyaç duyma noktasına ancak vardı. Öte yandan elimizdeki fragmanlar uzun 19. yüzyılı dil modernleşmesinin çağı olarak ön plana çıkarıyor. Bu perspektiften dil modernleşmesi, dilin demokratikleştirilmesi ve sadeleştirilmesi gibi kavramlar eşanlamli sözcükler olarak anlaşılmasa da eşdeğerli muamelesi görmektedir. Böylece elimizdeki fragmanlar, (baskı ve telgraf gibi) yeni medya teknolojilerinin, modern bilim ve milliyetçiliğin Arap dilinin modernleşmesi, demokratikleşmesi ve sadeleştirilmesi üzerinde etkili olduğu görüşünü güçlendirmektedir.

Urabi Paşa ayaklanmasını (1879 – 1882) odağına alarak sunulan proje dikkatini, 19. yüzyılda Arap dilinin hem söylemlerini hem de pratiklerini şekillendiren sosyopolitik aşırılıklara yönelmektedir. Araştırmanın hedefi,

19. yüzyılın çatışmalı transformasyonlarının kendini ifade etmek için kime izin verileceğine dair güç mücadelesi tarafından desteklendiğini ortaya çıkarıp göstermektedir. Buradan hem rasyonalite ve irade hem de Arap dilinin nizami biçimi ve üslubu bakımından konuşmanın tanımıyla ilgili tartışmalara yönelik bir sorun alanı doğmakta ve bunun sonucunda "saçmalama"ya sınır çeken muntazam bir konuşma gerçekleşmektedir. Bu süreçte Arap dilindeki transformasyonların doğrudan doğruya "yeni" (teknoloji, bilim ve milliyetçilik) bir şeyden doğmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Kendini gösteren değişimler daha çok, Arap dili de dahil olmak üzere modernitenin somut hali olan özgül biçimi şekillendirme yönünde rol oynayan toplumsal tartışmaların izlerine delalet etmektedir.

Konuk Bilim İnsanları
ve Bursiyerler

Abu Naddara Zar'a (The Man with the Blue Spectacles) AUB archives collection, Edition 3 (1878)

Orient-Institut İstanbul'la Çek Bilimler Akademisi Şark Enstitüsü arasında araştırma işbirliği anlaşması imzalandı

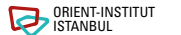
Çek Bilimler Akademisi Şark Enstitüsü'nün (Orientální ústav AV ČR) Müdürü Dr. Táňa Dluhošová ve Max Weber Stiftung'a bağlı Orient-Institut İstanbul'un Müdür Vekili Dr. Richard Wittmann 4 Mayıs 2022'de Prag ve İstanbul'da ikamet eden araştırma kurumları arasında kapsamlı bir araştırma işbirliğinin kurulmasına yönelik resmi bir niyet beyanına imza attılar. Çek Bilimler Akademisi Şark Enstitüsü bu yıl yüzüncü kuruluş yılını kutluyor. 1993'ten bu yana Çek Bilimler Akademisi'ne (CAS) bağlı enstitü halihazırda ileri gelen Çek ve uluslararası araştırmacılarla Antik çağdan günümüze Yakın Doğu, Arap dünyası, Çin, Hindistan, İsrail, İran, Japonya, Güney Doğu Asya, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik bölgesel uzmanlık üzerine eğilmektedir. Bu işbirliği sayesinde Orient-Institut'un gerek bilimcileri gerekse Türkiye'deki paydaşları için hem enstitüdeki mevcut araştırma konuları hem de Prag paydaş kurumunun bölgesel yeterliliğinin beraberinde getirdiği geniş spektrum vasıtasıyla farklı bölgelere yönelik karşılaştırmalı araştırmalar açısından akademik fikir alışverişi doğrultusunda harikulade yeni imkânlar açılmış oluyor.

İstanbul'daki Feriköy Protestan Mezarlığı "Significant Cemetery of Europe" olarak uluslararası tanınma elde ediyor

İstanbul'un Feriköy semtindeki Protestan Mezarlığı'nın uluslararası yönetimindeki bilimsel danışma kurulu (Feriköy Protestant Cemetery Initiative) için Richard Wittmann (OII) ve Brian Johnson (ARIT) tarafından mezarlığın kültür ve toplum tarihi açısından değeri üzerine hazırlanan rapor dolayısıyla mezarlığa bu yılın eylül ayında "Avrupa'da önem taşıyan bir mezarlık" (Significant Cemetery of Europe) statüsü tanındı. Bu süreçte gerek mezar mahalinin uluslararası karakteri ve oraya defnedilenlerin Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin hem kültürel ve bilimsel yaşamında hem de modern bir alt yapının inşasında öne çıkan anlam ve önemi gerekse bu kültür anıtının metropol İstanbul'u yüzyıllardır biçimlendiren çok kültürlü ve mezhepler arası özelliğinin delili sayılması mezarlığın onurlandırılması ve tanınmasında özel bir rol oynadı.

Uzmanlık topluluğu "Association of Significant Cemeteries of Europe" (ASCE) bu tanınma sayesinde ve mezarlığı Avrupa'da öne çıkan mezarlıklar demirbaş listesine almasıyla, dünya kültür mirasıyla bütünleşik bir unsur olarak onun anlam ve önemini taltif etmiş oluyor.

Kısa Haberler

Prof. Dr. em. Barbara Kellner-Heinkele onuruna kutlama konuşması ve sempozyum

Almanya ve Türkiye’den isim yapmış seçkin uzman meslektaşlar ve diğer uluslararası konuklar 20–22 Mayıs’ta ünlü Türkolog Prof. Dr. em. Barbara Kellner-Heinkele’nin 80. doğum günü onuruna düzenlenen üç günlük bir çalıştayda bir araya geldiler. “Barbara Kellner-Heinkele –Türkoloji’ye Adanmış Bir Yaşam” başlıklı, Zoom üzerinden online olarak erişilebilir methiye konuşmasını, Barbara Kellner-Heinkele’nin hem Osmanlı araştırmaları hem de Avrupa dışı uluslararası Türkoloji için sergilediği onlarca yıllık emeği onurlandıran Prof. Dr. em. Peter Zieme (Berlin) yaptı. Beyrut’taki merkez konut Orient-Institut’un eski uzman araştırmacısı olan Barbara Kellner-Heinkele Berlin Özgür Üniversitesi’nde Türkoloji’nin kuruculuğunu yaptı ve uzmanlık topluluğu PIA-C’ın yöneticiliğini yürüttüğü süreçte Türkoloji ve Altay dilleri alanındaki uluslararası araştırma işbirliğini bütün gücüyle destekledi. Çalıştayda bölge üzerine çalışan birçok araştırma disiplini temsil edildi. Katılımcılar arasında Hülya Adak, Joachim Gierlichs, Jenny White, Karin Schweißgut, Gottfried Plagemann, Malek Sharif, Nilgün Cön, Abdullah Güllüoğlu, Ablet Semet ve Richard Wittmann da vardı.

Barbara Kellner-Heinkele Orient Institut’deki sempozyumda.
Foto: © Andrea Selimoğlu

COST Action

“EarlyMuse”

COST (European Cooperation in Science and Technology) Action AB tarafından desteklenen, disiplinler- ve uluslararası araştırma ağlarıdır. “A new ecosystem of early music studies”, kısaca “EarlyMuse” üyeleri halihazırda 23 ülkeden geliyor ve gerek araştırma, eğitim ve gösterim gerekse müzik yaşamında yer alan diğer ekonomi dalları arasında kurulan işbirliği içinde Eski Müzik’e dair bilimsel, pedagojik, profesyonel, yapısal, ekonomik ve toplumsal güçlüklerle eğiliyorlar. Ana konulardan biri pandemi sonrası dijitalleşen çağda akademik ve sanatsal hareket olarak Eski Müzik’in geleceği olacak. Philippe Vendrix (CNRS Tours) yönetimindeki ağ öncelikle dört yıllık bir teşvik dönemi üzerinden farklı bilimsel etkinlikler düzenleme olanağını elde etti. Judith I. Haug hem Management Committee’nin üyesi hem de burs programının koordinatörüdür ve COST Action’la Türkiye’deki tarihsel-müzikoloji uzmanlar topluluğu arasında bir köprü işlevini üstlenecektir.

Daha fazla bilgi için bakınız:
<https://www.cost.eu/actions/CA21161/>

Tunceli'de fotoğraf sergisi

Doğu Anadolu'da köy yaşamı (1974 – 1978)

Alman antropolog P. J. Bumke'nin Doğu Anadolu'daki köy yaşamına dair 50 yıllık fotoğrafları Doğu Anadolu kenti Tunceli'de düzenlenen bir sergide ilk kez gösterime sunuldu. Orient-Institut İstanbul ve Tunceli Belediyesi işbirliğiyle gerçekleştirilen sergi bir panel ve konser eşliğinde 3 Eylül 2022'de Tunceli'de açıldı ve 30 Eylül'e kadar ilgi duyan izleyiciler tarafından ziyaret edilebildi. Mart 2023'te de Berlin Humboldt-Forum'daki bir serginin ardından Orient-Institut İstanbul'un yeni açılan Teutonia binasında düzenlenecek toplam bir sergi planlandı.

Bu sergi Orient-Institut İstanbul tarafından tasarlanan ve Alman bilimcilerin fotoğraflarını içeren gezici bir serginin bir parçasıdır:

Kurt ve Ursula Reinhard (1914 – 1979; 1915 – 2006) on yıl boyunca Türk müziği, Dieter Christensen ise (1932 – 2017) ise Kürt müziği araştırmalarının öncülüğünü yapmıştır. Gerçekleştirdikleri araştırma gezileri sayesinde yolları Doğu Anadolu'nun pek çok köyüne düştü, buralarda fotoğraf çektiler ve müzik kayıtları yaptılar. Buna karşılık Peter Bumke (d.1945) 1970'li yıllarda Tunceli'de etnolog olarak çalıştı.

Yukarıdaki görsel: R. Wittmann ve Tunceli Belediye Başkanı F. M. Macoğlu, P. J. Bumke ve M. Greve sergi açılışında
Foto: © Esra Duman

Aşağıdaki görsel: Sergi afişi. Fotoğrafçı: Peter J. Bumke.
Tasarım: İloni Laibarös

Peter J. Bumke
Mazgirt'te Köy Hayatı (1974–1978)
Fotoğraf Sergisi

3 – 30 Eylül 2022 Vecihi Timuroğlu Kütüphanesi
Eski Belediye İş Hanı, Tunceli

Fotoğraf © Peter J. Bumke. Montaj ve harman meşininde okulu, 1978. Design: İloni Laibarös, Berlin

3 Eylül 2022
Saat 14.00'de Vecihi Timuroğlu Kütüphanesi
Sergi Açılış ve Kokteyli Eski Belediye İş Hanı, Tunceli

Saat 15.30'ta Belediye Konferans Salonu
Panel Peter J. Bumke - Seyfi Muxundu - Kaya Uçar
Müzik Dinletisi Cihan Çelik - Seyfi Muxundu

ORIENT-İNSTITUT İSTANBUL

DFG

Kısa Haberler

ORIENT-İNSTITUT
İSTANBUL

Newsletter Sonbahar 2022

Outreach-Etkinliği

Deutsche Botschaftsschule Ankara öğrencilerinin ziyareti

Orient-Institut Istanbul 23 Haziran 2022'de Deutsche Botschaftsschule Ankara, Ernst-Reuter okulundan bir grup liseli öğrenciyi ağırladı. Ziyaret İstanbul'daki Alman kurumlarına yapılan bir okul gezisinin parçasıydı. OII, Max Weber Stiftung'un bölgesel araştırma enstitüsü olarak öğrenci grubuna bilimsel mesleklerdeki gelecek perspektiflerini de göstermek amacıyla beşerî bilimler araştırma alanıyla ilgili bir bilgilendirme sundu. Müdür Vekili Richard Wittmann öğrenci grubuna enstitünün hareketli oluşum hikâyesini anlattı ve mevcut araştırma alanlarıyla projelere dikkat çekti. Araştırmacılarımız Ruth Bartholomä ve Nihan Tahtaışleyen toplum-dilbilim ve müzikoloji alanında halen sürdürmekte oldukları araştırmaları ve açılımları özetlediler. Güncel projelerden verilen görsel-işitsel örnekler yardımıyla genç izleyici grubuna bunların gündelik hayatta nasıl somut bir karşılık kazanabileceğini aktardılar. Ayrıca son olarak Orient-Institut'daki araştırma pratiklerinden edindikleri deneyimleri aktaran stajyer-

ler Esma Eskin ve Simon Sackers ile de görüşme imkânı bulmaları grup için ilginç oldu. Etkinliğin herkesin bir araya geldiği enstitü balkonundaki son aşamasında bilimciler ve öğrenciler arasında teke tek konuşmalara da yer kaldı.

Okul Müdürü Lutz Großmann daha sonra Orient-Institut'a, öncelikle somut araştırma bilgilerinin yanı sıra konuşma partnerlerine duyulan hissedilir hayranlığın da öğrencilerin belleğinde yer ettiğini bildirdi. Biz de kendi açımızdan özellikle öğrencilerin gösterdiği dikkat ve ilgiden etkilendik ve aralarından kimilerini birkaç yıl içinde stajyer veya bursiyer olarak yeniden görmeyi umuyoruz!

Kısa Haberler

Deutsche Botschaftsschule Ankara öğrenci grubunun Orient-Institut Istanbul ziyareti.

İran'da ve İran diasporasında "Bilgi Aktarımı" odaklı İran araştırmasının dördüncü film etkinliği

Orient-Institut Istanbul Institut Français Turquie ve Mina Rad (WCD Production) işbirliğiyle 7 ve 8 Eylül 2022'de "Knowledge Transmission" temalı iki film akşamı düzenledi. Etkinlik, Commission of the Middle East yıllık konferansında Yakın Doğu'nun görsel antropolojisine yönelik program içeriklerinden birini oluşturdu. Kamuya açık film akşamlarının akışı içinde farklı biçimlerde İran'a ve İran diasporasına eğilen üç film gösterime sunuldu.

Etkinlik 7 Eylül'de Mina Rad'ın *Conversation with Soraya Tremayne Sheibani: The Mother of Iranian Anthropology* (2022) adlı son filminin prömiyeriyle açıldı. Film ileri gelen ve antropolojinin İran'da akademik bir disiplin olarak yerleşmesine büyük ölçüde katkıda bulunan sosyal antropolog ve kültür antropoloğu Soraya Tremayne'nin yaşamı ve mesleki kariyerini yansıtıyordu. Akşamın ikinci gösteriminde Mina Rad'ın 2013'te İran'da yapılan Vérité-film festivalinde en iyi belgesel film ödülüne layık görülen ve İranlı-Fransız kör bir erkeğin dünyaya bakışını ve gündelik yaşamını heyecan verici ve empatik bir yaklaşımla sergileyen *For Me the Sun Never Sets* (2012) adlı ilk filmi yer aldı. İkinci gün bir diğer yeni yapım gösterime sunuldu: *Mrs. and Mr. Mafi* (2022), Tahran'daki Mehran-okulunun kurucuları Mafi çiftinin yaşamı üzerinden İran'daki eğitim ve modernleşmenin yüz yıllık tarihini ana hatlarıyla anlatan bir film: Her iki günde de film gösterimlerini takip eden ve izleyicilerin hem yönetmenle hem de Commission of the Middle East konferansına katılan Yakın Doğu sosyal ve kültür antropologlarıyla fikir alışverişinde bulunma fırsatını elde ettikleri geribildirim ve tartışma turları gerçekleşti.

Etkinlik Oll'un Dr. Katja Rieck yönetimindeki İran odaklı araştırmalar çerçevesinde gerçekleştirilen dördüncü film etkinliğiydi. Bu etkinlik de bilimsel iletişimde sadece güncel araştırmaları aktarmakla yetinmek yerine bilimsel olmayan kamuoyuna sosyal ve beşerî bilimlerdeki bilgi üretimi doğrultusunda bir kavrayış kazandırmak yönündeki pek çok yaklaşım ve önlemden biri olarak yerini bulmuş oldu.

Kısa Haberler

Institut français d'Istanbul en Turquie : La Transmission des savoirs

Jeuği 8 septembre

-19h : *Conversation avec Soraya Tremayne Sheibani: la mère d'anthropologie en Iran, 30 minutes*, Mina Rad, WCD production, 2022

-19h30 : *Pour moi le soleil ne se couche jamais*, Mina Rad, 26', 2012, (le prix de meilleur documentaire au festival de Vérité en Iran)

-20h : Débat

Vendredi 9 septembre

19h : *Mrs and Mr Mafi*, Mina Rad, 52', WCD production, 2022

C'est l'histoire de 100 ans d'éducation et transmission de la modernisation d'Iran à travers la vie de couple Mafi, les fondateurs de l'école de Mehran à Téhéran en Iran.

-20h : Débat

Screenings and debates are moderated by Katja Rieck, Anthropologist, Senior Fellow Orient-Institut Istanbul/Head of Research Focus Iran (in English)

French Institut, Istanbul, Istiklal cad,
No.4 Beyoğlu

(Veuillez apporter vos cartes d'identité pour rentrer en salle de projection)

En partenariat avec :

Max Weber
Foundation
.....
German Research
Institute Istanbul

IUAES
International Union of
ANTHROPOLOGICAL and
ETHNOLOGICAL SCIENCES

Scam*
*Service en ligne
Document multilingue

ORIENT-INSTITUT
ISTANBUL

Newsletter Sonbahar 2022

Orient-Institut Istanbul Berlin’de 34. Alman Şarkiyatçılar Konferansı’nda (DOT)

Kısa Haberler

12 ve 17 Eylül 2022 tarihleri arasında Berlin Özgür Üniversitesi’nde 34. Alman Şarkiyatçılar Konferansı gerçekleştirildi. Orient-Institut Istanbul hem çeşitli yayın dizilerini, araştırma projelerini ve etkinliklerini sunduğu hem de Orient-Institut Istanbul’un araştırma faaliyetlerine ilgi duyanların merkezi bilgilendirme ve hareket mevki olma işlevini üstlenen kendi bilgilendirme standıyla temsil edildi. Enstitüdeki güncel bilimsel çalışmalarla ilgili izlenimler OII bilimcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen bir dizi sunum ve panel aracılığıyla aktarıldı. Dr. Ruth Bartholomä kendisinin de katılımıyla düzenlenen “Languages in Turkey: Sociolinguistic Perspectives” başlıklı bir panel çerçevesinde konuştu, Dr. Judith I. Haug “Osmanlı Vokal Müziğinde Farsça Metinler Sorunsalı” başlıklı bir bildiri sundu. Dr. Richard Wittmann Osmanlı İmparatorluğu’nda ve Türkiye Cumhuriyeti’nde Protestanların 500 yıllık varlığına yönelik araştırma çalışmasını İstanbul’da uluslararası idari bir yapıya sahip Feriköy Protestan Mezarlığı’nın arşiv demirbaşı üzerinden tanıttı. Wittmann Yakın ve Orta Doğu’da araştırma enstitülerinin mevcut durumuna yönelik uluslararası bir panel çerçevesinde Türkiye’de Orient-Institut’un çalışma tarzı ve araştırma faaliyetleri hakkında bilgi verdi.

Orient-Institut Istanbul Almanca konuşulan coğrafyadaki en büyük şarkiyatçılar uzmanlık konferansının ikinci gününde bir araya gelmiş uzmanlık dünyasını İstanbul’daki 35 yıllık varlığının yıldönümü vesilesiyle bir resepsiyona davet etti. Müdür Vekili Dr. Richard Wittmann yaptığı konuşmada İstanbul’daki Orient-Institut’un bağımsızlaşmasında önemli rol oynayan bazı yol işaretlerine ve yeni yılla birlikte enstitünün Galata’da bulunan yeni tarihsel konutu Teutonia-Dernek binasına yerleşeceğine dikkat çekti. Birçoğunun geçen on yıllarda İstanbul’da 1987’den bu yana faaliyetlerini sürdüren Orient-Institut’la araştırmacı, bursiyer, konuk bilimci veya stajyer olarak bizzat tanışma fırsatını bulduğu 80 civarında uzman meslektaşın resepsiyonda hazır bulunması, Prof. Dr. Christoph Neumann’ın (LMU Münih) 1 Ekim’de enstitü yöneticisi olarak göreve başlayacağını müjdesini vermek ve kendisine meslektaşlar çevresinde önceden hoş geldiniz demek için de ideal bir çerçeve sunmuş oldu.

DOT sırasında Orient-Institut Istanbul resepsiyonu ve Richard Wittmann, Christoph Neumann’la.
Foto: © Andrea Selimoğlu

Traugott Fuchs film projesi

Orient-Institut Istanbul'un Dirk Schäfer rejisiyle Alman bilimci sürgün Dr. Traugott Fuchs üzerine belgesel filmi

Prodüktörlüğü Orient-Institut Istanbul tarafından yapılan 50-dakikalık belgesel film, nasyonal sosyalistlerden Türkiye'ye kaçışından sonra on yıllarca İstanbul Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nde ders veren ve bu süreçte akademisyen ve (bilim) kültürlerinin aracısı olarak öğrenci kuşaklarının çok büyük değer verdiği, Elsass doğumlu romanist Dr. Traugott Fuchs'un dikkate değer yaşamı ve etkisi üzerine eğilmektedir. Traugott Fuchs otodidakt bir ressam olarak ortaya koyduğu kapsamlı yapıt külliyatıyla seçmiş olduğu yurdu Türkiye'ye sanatsal olarak da dahil olmuştur.

Özel bağışlar sayesinde gerçekleştirilecek olan film projesi Orient-Institut Istanbul için Dr. Richard Wittmann tarafından özenle ele alındı ve ünlü Alman yönetmen Dirk Schäfer tarafından görüntüye döküldü. İstanbul'da ölen Alman bilimci sürgün Dr. Traugott Fuchs'un yaşamını şekillendiren sahneler bu yılın ilkbaharı ve yazında İstanbul ve Heidelberg'de çekildi. Filmin prömiyeri ilkbahar 2023 için Orient-Institut'un müstakbel merkezi olan Almanca Kültür ve Yardımlaşma Derneği Teutonia'nın tarihsel binasında planlandı.

Richard Wittmann bir film sahnesi sırasında Traugott Fuchs'un İstanbul'daki Feriköy Protestan Mezarlığı'nda bulunan mezarı başında Germanist Julia Voelker'le (İstanbul Üniversitesi) konuşuyor.
Foto: © Richard Wittmann

Kısa Haberler

Orient-Institut Istanbul araştırmacılarının yayınları

Dr. Melike şahinol "NanoEthics. Studies of New and Emerging Technologies« dergisinin her iki tematik sayısının da eş editörlüğünü üstlendi

Akademi dünyasının en prestijli endekslerinde yer alan "NanoEthics. Studies of New and Emerging Technologies" (<https://link.springer.com/journal/11569>) dergisinin son iki özel tematik sayısının "Manufacturing Life" başlığı altında yayınlandı. Dr. Diego Compagna (Münih Uygulamalı Bilimler Üniversitesi) ve Dr. Melike şahinol (Orient Institut Istanbul) editörlüğünde hazırlanan bu her iki özel sayı nanoteknoloji, biyoteknoloji, enformasyon teknolojileri ve bilişsel bilimler (NBIC- Nanotechnology, Biotechnology, Information technology and Cognitive science) ile ilgili kültürel, etik ve toplumsal konulara odaklanarak, yaşam bilimleri ve teknolojisindeki uygulamalar yoluyla canlı varlıkların (yeniden) inşasına ilişkin araştırma ve iğgörüler yer aldı. İlk sayı, dokuz araştırma makalesiyle kavramsal katkıyı sağlarken, ikinci sayıda ise üç sanatsal-bilimsel proje yer almıştır. Her iki sayıyı oluşturan bu oniki özgün çalışma, canlı varlıkların bedenselliğinde, birbirleriyle, teknoloji ve toplumla ilişkilerinde temel bir değişime yol açacak olan yukarıda sıralanan alanların bir araya gelişini yansıtmaktadır. İnsan gelişimi sadece mikroplar, bitkiler ve hayvanlar gibi diğer türlerle değil, aynı zamanda teknolojiyle de bağlantılıdır. Ancak çağdaş Batı medeniyetinde hakim bir eğilim olarak teknoloji, "doğal" varlıklar olarak tanımlanan insana "karşıt" bir şey olarak inşa edilmektedir. Doğa ve kültürün uç, karşıt referans noktaları olarak değerlendirilmesi, eşişsizlikle ilgili çoğu karşıtlık için ne yazık ki gerekli bir öncüdür (örneğin, doğanın çağırılması genellikle ayrımcılığı "verili bir ger-

çek" olarak meşrulaştırır). Bununla birlikte, geliştirme uygulamaları ("bitki geliştirme", "hayvan geliştirme" veya "insan geliştirme" dahil, örneğin beyin-makine arayüzleri, genom düzenleme ve protezler yoluyla) zaten farklı geliştirme teknolojilerini kullanarak, bunları (hem canlıları hem de teknolojileri) farklı ortamlarda birleştirerek ve sonuç olarak yeni varlıklar yaratarak çeşitli formlarda yaşamlar üretmektedir. Bu varlıklara örnek olarak siborglar veya insan-hayvan kimeralarına benzer organik-inorganik ve insan-insan olmayan karışımlar ve (diğer) yeni sosyo-teknik sistemler gösterilebilir. Dergide yer alan her iki özel sayının makaleleri, yukarıda sıralanan gelişmelerle ilgili soruları ve bunların Batı teorilerindeki insan-teknoloji karşıtlıklarını nasıl etkilediğini ve bunların hala hümanizm, düalist, Kartezyen yaklaşımlarının temelleri üzerine inşa edilen modernist Batı kültürü için ne gibi sonuçlar doğurduğunu tartışmaktadır. Ayrıca, kesişmelerin ve pratiklerin, bu düalist bakış olmadan ne ölçüde/şekilde gözlemlenebileceğine ve doğa ile kültürün ayrı bilgi ve etki alanları olarak sosyal inşasına dayanan adaletsizlik rejimlerini zayıflatıp zayıflatmadıklarına dair sorular ortaya atmaktadırlar.

Tematik sayılara çevrimiçi olarak şu bağlantıdan erişilebilir:

Volume 16, issue 1

Volume 16, issue 2

Orient-Institut Istanbul'un "Istanbul Texte und Studien (İstanbul Me-tinleri ve İncelemeleri)" başlığıyla Ergon Yayınevi'nden çıkan güncel ciltleri

Evangelia Balta

47. Registering Life in a Multicultural City: Late Ottoman Nicosia

İnceleme toplamda Yunan ve Osmanlı arşiv materyalini araştırmakta ve böylelikle Osmanlı egemenliğinin son yüzyılında Lefkoşa tarihinin şimdiye kadar araştırılmamış bir yönüne ışık tutmaktadır. Aynı zamanda şehrin Osmanlı tebaasına girdiği 1571'e kadar uzanan daha önceki yüzyıllardaki tarihine yönelik kimi sorulara açıklık kazandırmaktadır. Buna göre kentin topografisi (semtlerin sayısı ve adları) ve gerek Frank gerek Venedik döneminde şehirde yaşamış olan etnik-dinsel cemaatler (Yunanlar, Türkler, Ermeniler, Maronitler) hakkında şimdiye kadar geçerli olan belli başlı görüşlerin yeni bir değerlendirmesi yönünde temel oluşturmaktadır. Birinci cilt okuru Osmanlı döneminde sistematik bir muamele sonucunda baş gösteren nüfus felaketlerinin araştırma sonuçlarıyla tanıştıran ve bu sonuçları yapıtın sonraki iki cildinde yorumlayarak betimleyen tarihsel bir incelemedir. Yayının içerdiği Yunan ve Osmanlı kaynakları, Kıbrıs'ın tarihine yönelik başka temalara eğil-

mek isteyenler için de değerli bir malzemeyi erişilebilir hale getirmektedir.

Cilt I

The Sources and Their Interpretation (Basım aşamasında)

Ekler

Cilt II.1

Greek and Ottoman Fiscal Registers (1825 – 1833)

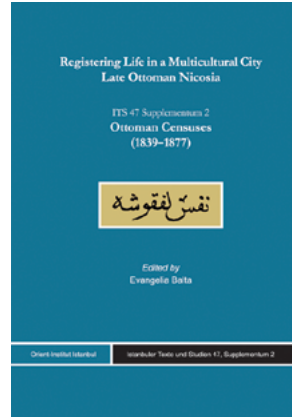
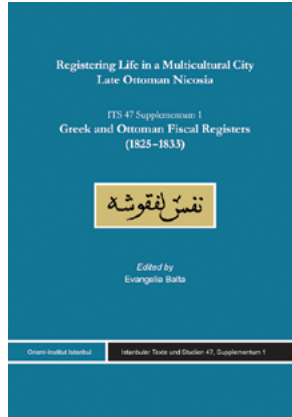
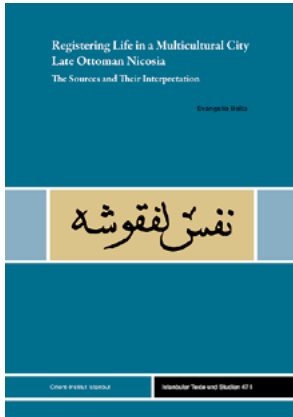
Cilt II.2

Ottoman Censuses (1839 – 1877) Baden-Baden 2022

Siparişler için www.ergon-shop.de adresi.

Tüm ITS ciltleri e-kitap olarak da temin edilebilir. Yayımlandıktan altı yıl sonra, Martin Luther Üniversitesi, Halle-Wittenberg kütüphanesinin sunucusunda da ücretsiz olarak bulunurlar: <https://menadoc.bibliothek.uni-halle.de/menabib/nav/classification/1764508>.

Yayınlar

Pera-Blätter

Orient-Institut Istanbul'un *occasional papers* dizisi *Pera-Blätter* 1995'ten bu yana Almanca veya İngilizce, kısmen de Türkçe çeviri olarak yayınlanmaktadır. Yazılar aradan geçen zamanda perspectivia.net işbirliğiyle open access-download (açık erişim-indirme) olarak da hizmete sunulmuştur.

<https://perspectivia.net/publikationen/pera-blaetter>

Nr. 37 (Almanca baskısı)

Peter J. Bumke

Mankerek: Dorfleben im östlichen Dersim / Tunceli, 1974 – 1978

Nr. 37 (Türkçe baskısı)

Peter J. Bumke

Mankerek: Doğu Dersim'de / Tunceli'de Köy Hayatı, 1974 – 1978

Nr. 38

Stefan Selke

Aşırı Verimli İnsanlar ve Manipülatif Araçlar. Dijital Güvenlik Açığı ve Enformasyonel Yeterlilik Bağlamında İnsanın Kendini Ölçmesi

(Hazırlık aşamasında)

Yayımlar

Online Sunum

Dr. Maha AbdelMegeed
(American University of Beirut)

**Khayal: Late Ottoman-Era Arabic
Literature in the Lens of Sovereignty**

5 Ekim 2022, 19.00
(Türkiye Saatiyle; GMT +3)

Modern Arap edebiyatının yükseliş hikâyesi 19.yüzyılda hem devletin kapsamlı modernleşmesi hem de kendini gösteren kolonizasyon arka planında Avrupa'yla karşılaşma kapsamlı bir çeviri, uyumlanma ve dönüşüm sürecine yol açtığına başlamaktadır. Bu köklü değişimlerin neden olduğu kırılmaların ortasında melez bir modern Arap edebiyatı doğar. 19.yüzyıldaki erken örnekler geleneksel Arap ve modern Avrupa edebiyat türlerinin bir karışımıdır.

Bu bildiri "khayal" (hayali olan veya ortaya çıkacağı üzere hayalet gibi olan) tartışmalarına bakarak edebiyatta geç Osmanlı döneminin siyasal egemenliğiyle meşakkatli bir hesaplaşma anlamına gelen Arapça modernitenin başlangıç dönemini anlatmaktadır.

Dr. Maha AbdelMegeed American University of Beirut'un Arap dili ve edebiyatı bölümünde öğretim görevlisidir. Güncel araştırmasında hem edebiyatta Arapça modernitenin başlangıç dönemindeki anlatısal özelliği hem de Arap dilinin 18. yüzyıl ortalarından erken 20.yüzyıla kadar değişim geçiren tasavvurları üzerine eğiliyor. Dr. AbdelMegeed halihazırda Orient-Institut Istanbul'da konuk bilimcidir.

Etkinlikler

ORIENT-INSTITUT
ISTANBUL

Minimum 48 saat önce beş saatlik online sunum için kayıt olmanız gerekmektedir. Başvuru formunu doldurup gönderdikten sonra e-posta ile bildirimler gönderilecektir. 2022 Ekim ayındaki tüm online sunumlar için, başvuru formunu doldurduğunuz tarihten itibaren 14 gün önce kayıt olmanız gerekmektedir. Bu süre, organizasyon ve teknik prosedürler için gereklidir.

INVITATION TO AN ONLINE LECTURE

Dr. Maha AbdelMegeed
American University of Beirut

Khayal: Late Ottoman-Era Arabic Literature in the lens of Sovereignty

Max Weber
Foundation
.....
German-Museum für
Kulturwissenschaften

Wednesday, 5 October 2022, 19:00 (Turkish time; GMT +3)

ORIENT-INSTITUT
ISTANBUL

Newsletter Sonbahar 2022

Hybrid Konfarans Between Ulm and Jerusalem – Sound and Hearing Cultures in Mutual Perception (500 – 1500)

21 – 23 Ekim 2022

Türlü türlü sesler ve tınılar ve aynı zamanda bunların bilinçli olarak ortaya çıkmaması insan kültürlerinde iletişim ve kimliğin önemli bir aracıdır. Tınıları alımlamak veya bunları suskunluğa sürüklemek suretiyle belli – gerçek veya hayali – yer ve mekânları, kişileri, ritüelleri, toplumsal yapıları ve doğa sahanelerini algılar, arzu tasavvurlarımızı ve özlemlerimizi geliştiririz. Tınılar ve sesler insanlarda duygu uyandırır veya duyguları dile getirir. Çeşit çeşit konstellasyonlar içindeki yorumlarımızın iletişimine yönelik değerlendirme yapmak suretiyle aidiyet duygularını biçimlendirir ve toplumsal-kültürel cemaatlere işaret etmiş oluruz. Nasıl ki tınısal ifadelerimiz ve doğal koşulluluklarımız üzerinden kendimizi tanımlayıp bir kimlik oluşturuyor ve belli kodların göndericiliğini yapıyorsak, “ötekilerin” kültürünü de tüm akustik fenomenleriyle kaydediyor, yorumlar, değerlendirmeler ve (ön)yargılarla belgeliyoruz. Tınısal öz- ve yabancı imgeler kültürlerarası karşılaşmalarda sınanmakta, yeniden tartışmaya açılmakta, lehte veya aleyhte bir mücadelenin nesnesi olmakta, düşmanlaştırılmakta veya tahkim edilmektedir. Uluslar- ve kültürler arası konferans bölgeler ötesi bir perspektif içinde 500 – 1500 zaman aralığında tınısal kültür karşılaşmalarının çok katmanlı algı ve yorum süreçlerinin izini sürüyor. Etkinlik Fritz Thyssen Stiftung’un desteğiyle gerçekleştirilmektedir.

Başvuru için lütfen (adresine) kaydolun:
<https://us02web.zoom.us/meeting/register/tZArceirqjSpGNHawVEAviXVFjfHP-n-4YeO>

Etkinlikler

**BETWEEN
ULM AND
JERUSALEM**

Sound and Hearing
Cultures in Mutual
Perception (500–1500)

Orient-Institut Istanbul
Online Conference
21–23 October 2022

Organizers
Judith I. Haug (Orient-Institut Istanbul)
Margret Scharrer (University of Bam)
Julia Sampa (RWTH Aachen University)
Richard Wiltmann (Orient-Institut Istanbul)

The conference will take place online via Zoom.
In order to attend, register with your name,
email, and affiliation.

In cooperation with the Ecumenical Patriarchate of Constantinople,
the Institute of Musicology of the University of Bam,
the Chair of Medieval History of RWTH Aachen University,
and the Bogazici University Byzantine Studies Research Center.

Supported by www.fritz-thyssen.de

ORIENT-INSTITUT
ISTANBUL

WILHELM
FRIEDRICH
RICHARD
WILTMANN

RWTH AACHEN
UNIVERSITY

STS TURKEY 2022

“Güncel Bir Soru: STS Nedir?”

Konferansı

24 – 25 Kasım 2022

İstanbul Bilgi Üniversitesi Yeni Medya ve İletişim Bölümü

STS TURKEY Bilim ve Teknoloji Çalışmaları Türkiye Araştırma Ağı, Bilim ve Teknoloji Çalışmaları alanında ulusal ve uluslararası işbirliklerini desteklemek, disiplinlerarası ve çok yönlü yaklaşımları yaygınlaştırmak amacıyla Ekim 2017’de Orient-Institut İstanbul desteğiyle kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana düzenli olarak, her yıl farklı bir üniversitenin misafirlüğünde bilimsel konferanslar düzenleyerek sosyoloji, antropoloji, siyaset bilimi, hukuk, felsefe, bilgisayar mühendisliği, elektronik mühendisliği gibi çok geniş yelpazeden gelen araştırmacıları ve bilim insanlarını buluşturuyor.

STS TURKEY 2022 “Güncel Bir Soru: STS Nedir?” Konferansı 24-25 Kasım 2022’de İstanbul Bilgi Üniversitesi Medya Bölümü işbirliğiyle gerçekleştirilecektir. Bilim, teknoloji, çevre, şehir, gıda, bilişim ve tıp alanlarındaki dönüşümlerin toplumsal bağlamıyla ilgilenen, akademisyen, öğrenci ve bağımsız araştırmacıları, Türkiye’de bilim ve teknolojinin anlamını, kapsamını ve ufkunu, çok disiplinli bir ortamda tartışmak üzere gerçekleştireceğimiz konferansımıza sizleri davet ediyoruz. Etkinlik Düzenleme Kurulu üyeleri arasında İnsan, Tıp ve Toplum alanının yöneticisi, kıdemli araştırmacımız Dr. Melike Şahinol da bulunuyor.

Düzenleyenler: STS TURKEY, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yeni Medya ve İletişim Bölümü

Enstitü etkinlikleri kısmen çevrimiçi kısmen de konuşmacıların Orient-Institut İstanbul’a davet edildiği hibrit bir formatta gerçekleşmektedir. Saatler İstanbul yerel saatine (CET +3) göredir. Katılım için başvuru gerekmektedir. Aksi duyurulmadıkça, events@oiist.net net adresine adınız ve kurumsal bağlantınızla birlikte bir e-posta gönderin. Daha sonra gerekli erişim verilerini alacaksınız.

<https://www.oiist.org/veranstaltungen/>

Etkinlikler

ORIENT-INSTITUT
İSTANBUL

Newsletter Sonbahar 2022

Orient-Institut Istanbul Kütüphanesi

Orient-Institut Istanbul Kütüphanesi Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin (dilsel, tarihsel, dinbilimsel, edebiyatbilimsel ve toplumbilimsel) tüm yönlerini kapsayan bilimsel literatür başta olmak üzere Türk halkları ve İslam'la ilgili dil, tarih ve edebiyatı kapsayan literatürü toplamakta ve bünyesinde barındırmaktadır.

Kütüphanede hâlihazırda 50.000 cilt monografik kitap, bir kısmı tarihsel olmak üzere 400 bölge haritası ve Osmanlıca, Türkçe ve diğer dillerde olmak üzere 1.550 dergi başlığı bulunmaktadır. 120 dergi aboneliğe açıktır. Buna her yıl yaklaşık 1.000 kitap ve 750 dergi nüshası eklenmektedir. Enstitünün ağındaki çeşitli E-Book-platformlarında aşağı yukarı 7.300 E-Book okurların hizmetine sunuluyor. Bunun yanı sıra kütüphanede ulusal lisanslar, DEAL-anlaşmaları ve elektronik dergilerin ya da veri bankalarının satın alınmasıyla kullanıma sunulan çeşitli elektronik kaynaklara ulaşmak mümkün.

Kütüphane kamuya açık ve ücretsizdir. Yayınlar ödünç verilmez. Kişisel kullanım için bir kitap tarayıcı mevcuttur.

Açılış saatleri

Pazartesi'den Perşembe'ye kadar: 10:00 – 19:00

Cuma günleri: 9:00 – 13:00

Korona pandemisi sık sık bu verilerden sapmayı gerektirmektedir; lütfen web sitesinden güncel durum hakkında bilgi alın.

<https://www.oiiist.org/bibliothek/>

Çevrimiçi katalog:

<http://vzlbs2.gbv.de/DB=47/>

Edinilen yeni yayınlar Ocak

2018'den bu yana OPAC üzerinden doğrudan doğruya görülebilmektedir. Bunun için OPAC'ta, edinilen yeni yayınlar linkine tıklayıp son altı ayın yeni yayınlarını içeriklere ve aylara göre sıralanmış olarak görebilirsiniz. Web sitesinde bulunan yeni yayınlar listesi altı ayda bir geriye dönük olarak güncellenir.

Kütüphane

Online-Katalog des Orient-Instituts Istanbul

Die Bibliothek des Orient-Instituts Istanbul ist eine wissenschaftliche Spezialbibliothek mit den Sammel Schwerpunkten Osmanisches Reich und Republik Türkei in allen Aspekten, sowie Türkvölker außerhalb der Türkei. Sie umfasst rund 35.000 Monographien und ca. 1.300 Zeitschriften, 140 davon laufend.

Die Bibliothek ist eine für jedermann zugängliche Präsenzbibliothek. Sie ist nicht an den Fernleihverkehr angeschlossen.

Orient-Institut Istanbul kütüphanesi Türkoloji alanında uzmanlaşmış bilimsel bir kütüphanedir. Kütüphane 35.000 kitap ve 1.300 dergiyi (140 abone devam ediyen) sahip olup herkeze açıktır. Kitaplar dışarıya ödünç verilemez.

Orient-Institut Istanbul - Bibliothek - Susam Sokak 16 - 18, D.8 - TR- 34433 Cihangir - Istanbul
E-Mail: publib@oiiist.org - Internet: [Orient-Institut Istanbul](http://www.oiiist.org)
Telefon: +90 / 212 - 293 60 67 / 252 19 83 - Fax: +90 / 212 249 63 69

Sonsöz

Richard Wittmann, sorumluluğunu taşıdığı dönem hakkında bilgi verildiği bu bültenin önsözünü yazmıştır. Basım hazırlıkları tamamlanmış sırada müdürlük görevine başladım; ve benim de bir sonsöz yazabileceğim fikri doğdu. Bu şekilde aynı zamanda, işlerin devr u teslimi üzerinde Richard Wittmann ve onun yardımcısı Judith I. Haug'a alenen de teşekkür etme fırsatı elde ederek şükranlarımı büyük bir memnuniyetle ifade edeyim! Orient-Institut benim gözümde "ara" dönemini parlak bir biçimde atlatmakla kalmadı, aynı zamanda yeni çıkışlar yaptı, yeni inisiyatifleri harekete geçirdi, özetle: iyi iş çıkardı. Her ikisine ve diğer çalışma arkadaşlarına bu denli iyi işleyen, üretken bir enstitüyü devralabildiğim için çok müteşekkirim. Ayrıca gerçekten fevkalâde dostane kabul görmem karşısında duyduğum meserreti de belirtmek isterim.

Bu sonsözü yazdığım esnada ofisimin kapısı açıldı. Çek Bilimler Akademisi Şark Enstitüsü'yle (Orientální ústav AV ČR) varılan anlaşmamız çerçevesinde (bk. s. 25) Prag'dan gelen ve Oll'da konuk bilimci olarak çalışacak olan ilk konuğumuzu bir "hoş geldiniz"le karşılayabilirim: Stefano Taglia bizde araştırmalarının çerçevesinde İstanbul'un arşivleri ve kütüphanelerinden yararlanma fırsatını kullanacaktır. Benim Prag'la şahsî bir bağı var. Ancak bu işbirliğini önemsiyor olmamın tek nedeni bu değil. Şark Enstitüsü zengin ve uzun bir geleneğe sahip (bu yıl yüzüncü yaşına girdi), Asya'nın hemen hemen tamamı üzerine akademik çalışmaları sürdüren bir kurumdur. Son yıllarda uluslararası niteliğini pekiştirdi (konuğumuz da İtalyan'dır). Tamamıyla araştırma faaliyetlerine odaklanan bir birim olan Şark Enstitüsü Oll için mükemmel bir partner kurumdur.

Yakınlarda programa alınacak birçok hususu Andrea Selimoğlu'na verdiğim röportajda okunabilir. Bazı tasavvurlarım, ancak enstitü yeni binasına, yani Galata Kulesi'nin yakınındaki Teutonia'ya taşındıktan sonra yoluna girebilecek. Şu ânda, bir sonraki bültenimizde başarılı bir açılış kutlamasının bir iki resminin refakatinde yeni binanın bize sunacağı imkânları teferruatlıca tanıtıp tanıtamayacağımız belli değil. Ama öyle olmasa bile: ilkbahar bülteni de bol bol girişim, yayın, seminer ve etkinlik haberlerini verecektir. Yaratıcı ve eleştirel yaklaşımlarla beşerî bilimlerle uğraşmak taşınma kolilerinin arasında da ana faaliyetimiz olsun!

Bir sonraki bültenin de en az bu defaki kadar ilgi uyandırmasını ümit ederim.

En iyi dileklerle,

Christoph K. Neumann
Orient-Institut Istanbul Direktörü

Sonsöz

